

କଲ୍ ଚାର୍ଟର୍

ନଜାରଳ୍ ଇସ୍ଲାମ

ପି ପ୍ରେଟ ଇଞ୍ଚାର୍ ଲାଇବ୍ରେରୀ
୧୫ ନଂ କଲେଜ ସ୍କୋଲାର,
କଲିକାତା।

প্রকাশক—

দি গ্রেট ইণ্টার্ন লাইব্রেরীর পক্ষে

আবহুল্য বহিক খাল,

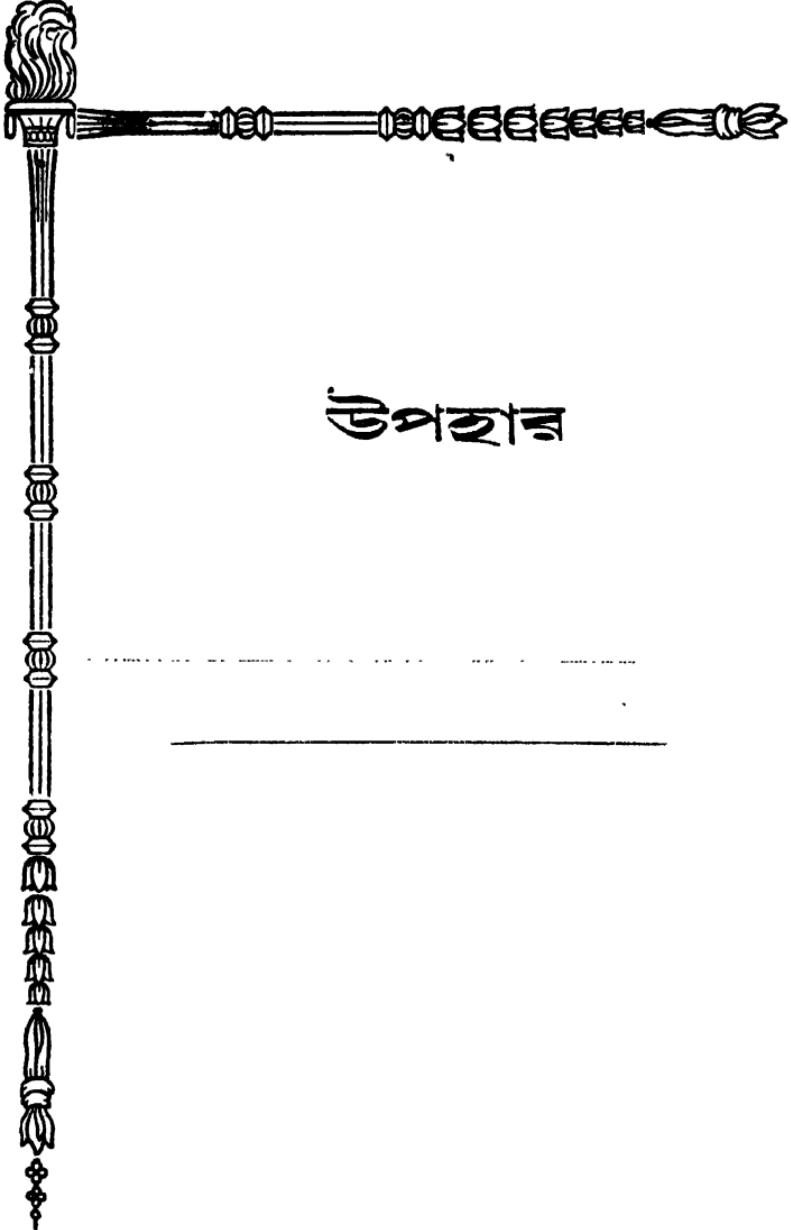
১৫ নং কলেজ স্কোয়ার, কলিকাতা।

প্রথম সংস্করণ

১৩৪০

মূল্য এক টাকা
শোভন সংস্করণ ১০

৩৩-এ মদন মিত্র লেন, বাণী প্রেস হাইতে
শ্রীগুলিতমোহন মল্লিক দ্বারা মুদ্রিত

উপন্থান

শ্রিযজনকে উপহার দিবার মত ক'খানা বই

কোরান কণিকা	১
নির্মাল্য	১
আল-কোরআন	১
ঞ. উর্দ্ধ	৫০
পথের গান	১
বন্দীর বাণী	১

কামুলপাশা	১০
গুলিস্তির বঙ্গামুবাদ	২
বৃস্তির বঙ্গামুবাদ	১০
হজরতের অমৃতবাঙ্গি	১০
অঞ্চলেখা	১০
জয়পরাজয়	১

উৎসর্গ-পত্র

—*—

(“স্বদেশী মেগাফোন-রেকর্ড কোম্পানী”র স্বত্ত্বাধিকারী)

আমার অন্তর্ভুক্ত বক্তু

শ্রীজিতেন্দ্রলাল ঘোষ

অভিভবয়েশ—

বক্তু ! আমারে বাঁধিয়াছ তুমি অশেষ ঝণে,
চুঃসময়ের ছর্যোগ-রাতে দাঁকুণ দিনে ।
তোমার কৃণ নির্বারণীর শ্রেতের সম
নামিয়া এসেছে গোদ্র-দক্ষ মুক্তে ময ।
কে জানে, কোথায় তুমি মোর সাথী বক্তু ছিলে,
আঘাত আঘাতীয়রপে তাই ধরা কি দিলে ?
বিরাট তোমার প্রাণের ছায়ায় জুড়তে পেয়ে,
যুম্ভ মোর গানের বিহগ উঠেছে গেয়ে
তেমনি করিয়া, গাহিত যেমন প্রথম প্রাতে ;—
দেবতার ছোওয়া পেয়েছি তোমার উষ্ণ হাতে ।

তুমি মোগী, আমি বিশ্রেণি-বিধুর, আজ হ'জনে
 যোগ-বিয়োগের মিলন ঘটালে শুভক্ষণে ।
 বিভ্র তোমার রোধিতে পারেনি চিন্ত-গতি,
 পর্বত-বাধা ভেড়ে চলে যেন শ্রোতস্থতী ।
 রৌপ্য হয়েছে কাপের কমল পরশে তব,
 আড়াল করিতে পারেনি তোমারে তব বিভব ।
 গানের সওদা করিতে আসিয়া তোমার দেশে,
 শোগো অপরূপ সদাগর, প্রাণ দিয়াছি হেসে !
 দ্বিয়াচ অনেক, চাহনি কিছুই, করনি হিসাব,
 বে-হিসাবী কথা কহি হর্দিম্ আমারো স্বভাব ।
 মিলিয়াছি ভালো বে-হিসাবী হই বক্ষ মোরা,
 গীতালির দেশে মিতালি মোদের স্বপ্নে ভরা ।...
 দেবতার ঝগ শুধিতে কি পারে মানুষ কভু ?
 “গুল-বাগিচা”র পুঞ্জাঙ্গলি দিলায় তবু ।

কল্পিকাতা }
 ফাস্টন, ১৩৩৯ }

সখ্য-ধন্তৃ
 নজ্মুল্ল ইসলাম

ଦୁ'ଟି କଥା

—○♦○—

ଦେଉ ଚାରିଟି ଛାଡ଼ା “ଶ୍ରୀବାଗିଚା”ର ସମସ୍ତ ଗାନଙ୍ଗଳି “ସ୍ଵଦେଶୀ ମେଗାଫୋନ ରେକର୍ଡ କୋମ୍ପାନୀ” ରେକର୍ଡ କରିଯାଛେ । ତୋହାଦେର ଏହି ଅନୁଗ୍ରହେର ଜତ୍ତ ଆମି ଅଶେଷ ଧାରେ ଥଣ୍ଡି ।

“ଶ୍ରୀବାଗିଚା”ର ଟୁଂଗୀ, ଗଜଲ, ଦାନ୍ଦା, ଚୈତୀ, କାଜରୀ, ସ୍ଵଦେଶୀ, କୌର୍ତ୍ତନ, ଭାଟିଆଳୀ, ଇସ୍ଲାମୀ ଧର୍ମ-ସଙ୍ଗୀତ ପ୍ରଭୃତି ବିଭିନ୍ନ ଟଂ-ଏର ଗାନ ଦେଓଯା ହିଲ । ଆମାର ସୌଭାଗ୍ୟବଶତଃ ଇହାର ପ୍ରାୟ ସମସ୍ତ ଗାନଙ୍ଗଳିହି ଇତିମଧ୍ୟେ ଲୋକପ୍ରିୟ ହିଯା ଉଠିଯାଛେ ।

ଶୁର-ଶିଳ୍ପୀ ଶ୍ରୀମାନ ଜ୍ଞାନ ଦତ୍ତ ଓ ଶ୍ରୀକାମାଖ୍ୟା ବନ୍ଦେଶ୍ୱାରାଧ୍ୟାୟ ଆମାର ଏହି ଗାନଙ୍ଗଳି ଆଟିଷ୍ଟିଦେର ଶିଖାଇବାର ସମୟ ସର୍ଥେଷ୍ଟ ଯତ୍ନ ଓ ପରିଶ୍ରମ ସ୍ଵୀକାର କରିଯାଛେ । ଇହାରା ଆମାର ଅନୁଜ-ପ୍ରତିମ, ଆଶୀର୍ବାଦ କରି, ଇହାଦେର ସଙ୍ଗୀତ-ସାଧନା ସଫଳ ହଟକ ।

“ଗ୍ରେଟ ଇଣ୍ଟର୍ନ୍ ଲାଇସ୍ରେସି”ର କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷକେ ଇହାର ବହିସେ ଟିଟବେର ଜତ୍ତ ଆମାର ଅନ୍ତରେ ଧର୍ମବାଦ ଜ୍ଞାପନ କରିଭେଛି ।

କବି ଶ୍ରୀମାନ୍ ଖାନ ମୋହାମ୍ମଦ ମହିମୁଦ୍ଦୀନ “ଶ୍ରୀବାଗିଚା”ର ପ୍ରଫ ଓ ଅନ୍ତାନ୍ତ ତ୍ରଟି ବିଚୁତି ଦେଖିଯା ଦିଯାଛେ । ତୋହାକେ ଧର୍ମବାଦ ଦିବ ନା, ତିନି ଆମାର ପରମ ସ୍ନେହଭାଜନ ।

ଆମାର ଅଣ୍ଟାଣ୍ଟ ଗାନେର ବହିଏର ଯତ୍ତ “ଶ୍ରୀବାଗିଚା” ଓ ସମାଦର ଲାଭ କରିବେ—ଆଶା କୁରି । ଇତି—

ବିନୀତ—

ନଜ଼ରମ୍ମ ଇସ୍ଲାମ

সুচীপত্র

বিষয় ।	পৃষ্ঠা
অচেনা স্বরে অজানা পথিক	৩৫
অবোর ধারায় বর্ষা ঘরে সঘন তিমির রাতে	৩৯
আঁখি বারি আঁখিতে থাক, থাক ব্যথা হৃদয়ে	৫
আঁচলে হংস-মিথুন আঁকা	৩৪
আজি এ বাদল দিনে কত কথা মনে পড়ে	৩০
আজি কুম্ভ-দীপালি অলিছে বনে	৪৯
আমার দেশের মাটি	৮৪
আমার ভাঙ্গা নায়ের বৈঠা ঢে'লে	৬৫
আমার বিজন ঘরে হেসে এল পথিক মুসাফির-বেশে	২২
আসিলে কেগো বিদেশী দাঢ়ালে মোর আভিনাতে	২৫
আসে রঞ্জনী, সন্ধ্যামণির প্রদীপ জলে	৪৮
ঙীদজ্জোহা র চান্দ হাসে ঐ	৯৩
উগ্রত-আমি শুনাহ-গার	৯৮
এ কোথায়—আসিলে হায় তৃষিত ভিখারী	৭৫
এই দেহেরই রঙ-মহলায়	৭১
একলা ভাসাই গানের কমল স্বরের শ্রোতে	৮০
এ কুঞ্জে পথ ভুলি কোন্ বুলবুলি আজ	১৭
এল শোকের সেই মোহর্ম	৯১
এস এস রস-লোক-বিহারী	৫৩
এসো বঁধু ফিরে এসো, ভোলো ভোলো অভিযান	২১

বিষয়		পৃষ্ঠা
কত কথা ছিল তোমায় বলিতে	...	৩৭
কত কথা ছিল বলিবাৱ, বলা হ'ল না	...	১০
কপোত কপোতো উড়িয়া বেড়াই	...	৭৬
কাদিছে তিমিৰ-কুন্তলা সাঁখ	...	৮৭
কেন ফোটে কেন কুসুম ব'রে ঘায়	...	৮
কোন কুসুমে তোমায় আমি পূজিব নাথ বল বল	...	১৮
কোন দূৰে ও কে ঘায় চলে ঘায়	...	৪৩
খোদার হিবিব হ'লেন নাজেল	...	১০৪
গঙ্গা সিঙ্গু নশ্বর্দা কাবেৱী যমুনা ঐ	...	৮৬
গুল-বাগিচার বুলবুলি আমি	...	১
ঘন-ঘোৱ-মেঘ-ঘেৱা দুর্দিনে ঘনশ্বাম	...	৬৭
চম্পক-বৱণী টুলমলি তৱণী	...	৭৬
চাকু চপল পায়ে ঘায় যুবতী গোৱী	...	৬৩
চোখেৱ নেশাৱ ভালবাসা সোকি কভু থাকে গো	...	১৬
জগতে আজিকে ঘাড়া আগে চলে ভৱ-হারা	...	৮৩
বুম্কো-লতার চিকণ পাতায়	...	২০
তত্ত্বিক দাও খোদা ইস্লামে	...	৯৫
ভূমি বৰ্ষায় ঘৱা চম্পা, ভূমি যথিকা অশ্রমতী	...	৩৮
তোমাদেৱ দান তোমাদেৱ বাণী	...	৫৫
তোমার আকাশে উঠেছিলু চান্দ	...	৪১
তোমার কুসুম বনে আমি আসিয়াছি ভু'লে	...	৯
তোমারি প্ৰকাশ যহান এ নিখিল দৃনিয়া জাহান	...	১০৮
দুধে আলতায় ঝঁ ঘেন তাৱ সোনাৱ অঙ্গ ছেয়ে	...	৬৪

ବିଷয়		ପୃଷ୍ଠ
ହୃପୁର ବେଳାତେ ଏକଳା ପଥେ	...	୬୦
ହୁରନ୍ତ ହୁର୍ମୁଦ ପ୍ରାଣ ଅଫୁରାନ	...	୮୨
ତଲିବି କେ ଆସିମେଧେର ଦୋଲାଯ	...	୮୨
ଦୋପାଟି ଲୋ, ଲୋ କରବୀ, ନାହିଁ ଶୁରଭି, କମ ଆଛେ	..	୫୧
ନୟନେର ମନି ଆମାର ପିଯାରା ମୋହାମ୍ବଦ	...	୯୫
ନାଚେ ଶୁନ୍ମିଲ ଦରିଆ ଆଜି ଦିଲ୍-ଦରିଆଁ	...	୫୮
ନାହିଁ କେହ ଆମାର୍ ବ୍ୟଥାର ସାଥୀ	...	୨୮
ପଥ ଚଲିତେ ସଦି ଚକିତେ କତୁ ଦେଖା ହୟ ପରାଗପ୍ରିୟ	..	୭
ପର ପର ଚିତାଲୀ-ସାଁଝେ କୁମ୍ଭୀ ସାଡ଼ୀ	...	୧୯
ପାବାନ-ଗିରିର ବୀଧନ ଟୁ'ଟେ	...	୪୯
ପିଯା ପାପିଯା ପିଯା ବୋଲେ	...	୧୪
ଫିରି ପଥେ ପଥେ ମଜ୍ଜୁ ଦୀଓୟାନା ହୟେ	...	୧୦୦
ବକୁଳ ଚାପାର ବନେ କେ ମୋର	...	୮
ବନେ ଚଲେ ବନମାଲି ବନମାଲା ଦୁଲାୟେ	...	୬୬
ବରଷ ମାସ ଯାଇ—ସେ ନାହିଁ ଆସେ,	...	୨୧
ବହିଛେ ସାହାରାୟ, ଶୋକେର “ଲୁ” ହାଓୟା,	...	୯୨
ବାଜିଛେ ଦାମାମା, ବୀଧ ରେ ଆମାମା	...	୧୦୨
ବାଦଲ ବାୟେ ମୋର ନିଭିଯା ଗେଛେ ବାତି	...	୩୧
ବାସନ୍ତି ରଂ ସାଡ଼ି ପ’ରୋ ଖୟେର ରଙ୍ଗେର ଟୀପ	...	୫୨
ବୃଥା ତୁଇ କାହାର ପରେ କରିସ ଅଭିଯାନ	...	୧୯
ବୁକେ ତୋମାୟ ନାହିଁ ବା ପେଲାମ	...	୧୧
ଭୁଲ କରେ କୋନ୍ ଫୁଲ-ବିତାନେ	...	୫
ଭୁବନ-ଜୟୀ ତୋରା କି ହାୟ ସେଇ ମୁସଲମାନ	...	୧୦୧

বিষয়		পৃষ্ঠা
ভেঙেনা ভেঙেনা ব'ধু তরুণ চামেলী-শাখা	...	২৪
মদির আবেশে কে চলে চুলু-চুলু-আঁখি	...	৫৭
মনে যে মোর মনের ঠাকুর	...	৭০
মরহাবা সৈয়দে মক্তি মদনী আল-আরবী	...	১০৬
মহয়া ফুলের মদির বাসে,	...	৯৯
মাধবী-লতার আজি মিলন সখি	...	২৯
মেঘের হিন্দোলা দেয় পূব-হাঙ্গাতে দোলা	...	৩২
মোর পৃষ্প-পাগল মাধবী কুঞ্জে	...	৬৮
মোহাম্মদ মুস্তফা সালে আলা	...	১০৭
বেন ফিরে না যাও এসে আজ	...	৫৬
যৌবন-সিঙ্গু টলমল টলমল,	...	৬২
রিমি ঝিমি রিমি ঝিমি ত্রি নামিল দেয়া	...	৪৪
শিউলি-তলায় ভোর বেলায়	...	৬১
শিউলি ফুলের মালা দোলে	...	১১
শেব হ'ল মোর এ জীবনে ফুল ফোটাবার পালা,	...	৪৬
সাধ জাগে মনে পর-জীবনে	...	৩৩
সাহারাতে ডেকেছে আজ বান, দেখে যা	...	৯৭
সোনার যেয়ে ! সোনার যেয়ে !	...	৩
স্বদেশ আমার ! জানিনা তোমার	...	৭৮
স্বপ্নে দেখেছি ভারত-জননী	...	৮০
হে চির-সুন্দর, বিধ চরাচর	...	৭৩
হেরি আজ শুন্ত নিখিল প্রিয় তোমারি বিহনে	...	৩৬

ପ୍ରକୃତ ହିମଲୟ

ଶ୍ରୀମଦ୍ଭଗବତ

କ୍ରଳ ବାଣିଜୀ

ମିଶ୍ର-କାଫି—ଲାଉନ୍‌ହୌ

ଗୁଲ-ବାଗିଚାର ବୁଲ-ବୁଲି ଆଖି
ରଡ଼ିନ ପ୍ରେମେର ଗାଇ ଗଜଳ ।
ଅନୁରାଗେର ଲାଲ ଶାରାବ୍ ମୋର
ଚୋଗେ ବଲେ ବଲମଳ ॥

ଆମାର ଗାନେର ମଦିର ଛେଁଁଓଯାଯା
ଗୋଲାପ-କୁଣ୍ଡିର ସୁମ ଟୁ'ଟେ ଯାଯ,
ସେ ଗାନ ଶୁଣେ ପ୍ରେମ-ଦୀଓଯାନ
କବିର ଆଖି ଛଲଛଲ ॥

শৈবামিদি ~

লাল শিরাজীর গেলাস-হাতে তঙ্গী সাকী পড়ে চু'লে,
আমূর গামে যিঠা পানির লহর বহে নহর-কুলে ।
ফু'টে ওঠে আনার-কলি
নাচে ভুমর রঙ্গ-পাগল ॥

সে-স্বর শুনে দিশাহারা
ঝিমায় গগন ঝিমায় তারা,
চন্দ্ৰ জাগে তন্দ্ৰাহারা
বনের চোখে শিশির-জল ॥

—*—

ଶ୍ରୀଧାମି-

ମିଶ୍ରପିଲୁ—ଦାଦରୀ

সোনার মেঘে ! সোনার মেঘে !
 তোমার রূপের মায়ায় আমার
 নয়ন ভুবন গেল ছেয়ে ॥

ঝরে তোমার রূপের ধারা—
 চন্দ্ৰ জাগে তন্দ্রা হারা,
 আকাশ-ভৱা হাজার তারা
 তোমার মুখে আছে চেয়ে ॥

କୋନ୍ ଏହି-ଲୋକ ବ୍ୟଥାଯ ଭ'ରେ
କୋନ୍ ଅମରା ଶୂନ୍ୟ କ'ରେ
ରାଖିଲେ ଚରଣ ଧରାଇ ପରେ
· ରଙ୍ଗ-ସାଗରେର ରଙ୍ଗେ ନେଇଁ ॥

শিল্পী আকে তোমার ছবি,
তোমারি গান গাহে কবি,
নিশীথিনী হারিয়ে রবি
চাঁদ হাতে পায় তোমায় পেয়ে ॥

ଶ୍ରୀମଦ୍ଭଗବତ

ମାଟ୍ଟ—ଲାଉନ୍ଦୀ

ବକୁଳ ଟାପାର ବନେ କେ ମୋର
ଟାଦେର ସ୍ଵପନ ଜାଗାଲେ ।

ଅନୁରାଗେର ସୋନାର ରଙ୍ଗେ
ହନ୍ଦୟ-ଗଗନ ରାଙ୍ଗାଲେ ॥

ଘୁମିଯେ ଛିଲାମ କୁମୁଦ-କୁଣ୍ଡି
ବିଜନ ଖିଲେର ମୀଳ ଜଳେ,
ପୂର୍ଣ୍ଣ ଶଶී ତୁମି ଆସି
ଆମାର ସେ ସୂର୍ଯ୍ୟ ଭାଙ୍ଗାଲେ ॥

ହେ ମାୟାବୀ ! ତୋମାର ଛୋଇୟା
ସୁନ୍ଦର ଆଜ ଆମାର ତନ୍ଦୁ ।

ତୋମାର ମାୟା ରଚିଲ ମୋର
ବାଦଳ-ଘେଷେ ଇନ୍ଦ୍ରଧନୁ ॥

ତୋମାର ଟାନେ, ହେ ଦରଦୀ,
ଦୋଲ ଖେଯେ ଯାଯ କାନ୍ଦନ-ନଦୀ,
କୂଳ ହାରା ମୋର ଭାଲବାସା ଆଜକେ କୂଳେ ଲାଗାଲେ

ଶ୍ରୀମଦ୍ଭଗବତ

ତୈରି ମିଶ୍ର—କାର୍ଣ୍ଣ

ଆଖି-ବାରି ଅଁଖିତେ ଥାକ, ଥାକ ବ୍ୟଥା ହୁଦୟେ ।
ହାରାଣୋ ମୋର ବୁକେର ପ୍ରିୟା ରହିବେ ଚୋଥେ ଜଳ ହ'ଯେ ॥

ନିଶି-ଶେବେ ସ୍ଵପନ-ପ୍ରାୟ
ନିଲେ ତୁମି ଚିର-ବିଦୀଯ,
ବ୍ୟଥାଓ ଯଦି ନା ଥାକେ ହାୟ,
ବୀଚିବ ଗୋ କି ଲ'ଯେ ॥

ଭାଲବାସାର ଅପରାଧେ
ପ୍ରେମିକ ଜନମ ଜନମ କାନ୍ଦେ,
କୁଞ୍ଚମେ କୀଟ ବାସା ବାଂଧେ
ଶତ ବାଧା ପ୍ରଣୟେ ।

ଆଜକେ ଶୁଦ୍ଧ କରଣ ଗୀତେ
କାନ୍ଦିତେ ଦାଓ ଦାଓ କାନ୍ଦିତେ,
ଆମାର କାନ୍ଦନ-ନଦୀର ଶ୍ରୋତେ
ବିରହେର ବାଧ ଯାକ୍ କ୍ଷ'ଯେ !

—————*

ଶ୍ରୀମଦ୍ଭଗବତ

ଶାଟ ମିଶ୍ର—ଲାଉନ୍ଦୀ

ଭୁଲ କ'ରେ କୋନ୍ ଫୁଲ-ବିଭାନେ
ଗାନେର ପାଥୀ ପଥ ହାରାଲି ।
ପ୍ରେମ-ସମାଧିର ବୁକେ ଏ-ଯେ
ସାଜାନୋ ଝାନ ଫୁଲେର ଡାଲି ॥

ବାନ-ବୈଧା ବୁକ ଲ'ଯେ କୋଥାଯ
ଉଡ଼େ ଏଲି ଶାନ୍ତି ଆଶାଯ,
ଚୋଥେର ଜଲେର ନଦୀର ପାଶେଇ
ରଯ ନିରାଶାର ଚୋରା-ବାଲି ॥

ଜାନିସୁନେ ତୁଇ ଫୁଲେର ବନେ
କାଳ-ସାପିନୀ ରଯ ଗୋପନେ,
ତୃଷ୍ଣା-କାତର ହଦୟେ ତୋର
ବିଷେର ଜାଲା ଦିଲି ଢାଲି ॥

ଆଲେଯାରଇ ଆଲୋଯ ଭୁ'ଲେ
ଏଲି ଏ-କୋନ୍ ମରଣ-କୂଳେ
ହଦୟେର ଏ ଶଶାନ-ଭୂମେ
ପ୍ରେମେର ଚିତା ଜୁଲ୍ ଛେ ଥାଲି ॥

ଶ୍ରୀପ୍ରାଗିଦି

ବାରୋଯঁ । ମିଶ୍ର—କାହାରୀ

ପଥ ଚଲିତେ ଯଦି ଚକିତେ
କଭୁ ଦେଖା ହୟ ପରାଣ-ପ୍ରିୟ ।
ଚାହିତେ ସେମନ ଆଗେର ଦିନେ
ତେମନି ମଦିର-ଚୋଖେ ଚାହିଓ ॥

ଯଦି ଗୋ ସେଦିନ ଚୋଖେ ଆସେ ଜଳ
ଲୁକାତେ ସେ-ଜଳ କରିଓନା ଛଳ,
ସେ-ପ୍ରିୟ ନାମେ ଡାକିତେ ମୋରେ
ସେ-ନାମ ଧ'ରେ ବାରେକ ଡାକିଓ ॥

ତୋମାର ବୁଝୁ ପାଶେ ଯଦି ରଯ
ମୋର-ଓ ପ୍ରିୟ ସେ, କରିଓ ନା ଭୟ,
କହିବ ତାରେ, ‘ଆମାର ପ୍ରିୟାରେ
ଆମାରୋ ଅଧିକ ଭାଲବାସିଓ ।’
ବିରହ-ବିଧୂର ମୋରେ ହେରିଯା
ବ୍ୟଥା ଯଦି ପାଓ, ଯାବ ସରିଯା,
ରବନା ହ'ଯେ ପଥେର କାଟା
ମାଗିବ ଏ ବର—ମୋରେ ଭୁଲିଓ ॥

—*—

ଶ୍ରୀମଦ୍ଭଗବତ

ପିଲୁ-ବାରୋହୀ—କାଫୀ

କେନ ଫୋଟେ କେନ କୁଞ୍ଚମ ଝ'ରେ ଯାଯ ।
ମୁଖେର ହାସି ଚୋଥେର ଜଳେ ମ'ରେ ଯାଯ ॥

ନିଶୀଥେ ଯେ କାଦିଲ ଗଲା ଧ'ରେ
ନିଶି-ଭୋରେ ସେ କେନ ହାୟ ସ'ରେ ଯାଯ ॥

ଆଜ ଯାହାର ପ୍ରେମ କରେ ଗୋ ରାଜାଧିରାଜ
କାଳ କେନ ସେ ଚିର-କାଙ୍ଗଳ କ'ରେ ଯାଯ ॥

ହାୟ, ଅଭିମାନ ଖେଲାର ଛଲେ
ଫେରେ ନା ଆର ଯେ ଯାୟ ଚ'ଲେ,
ମିଳନ-ମାଲା ମିଳନ ଧୂଲାୟ ଭ'ରେ ଯାୟ ॥

———— * ———

ପ୍ରମୁଖାଗିତି-

ଥାନ୍ଧାଜ ମିଶ୍ର—କାଫୀ

ତୋମାର କୁଞ୍ଚମ-ବନେ ଆମି ଆସିଯାଛି ଭୁ'ଲେ ।
ତବୁ ମୁଖପାନେ ପ୍ରିୟ ଚାହ ଆଖି ତୁ'ଲେ ॥

ଦେଖି ସେ-ଦିନେର ସମ
ଭୁ'ଲେ-ଯାଓଯା ସ୍ମୃତି ଘମ
ତବ ଓ-ନୟନେ ଆଜୋ ଓଟେ କି ନା ହୁ'ଲେ ॥

ଆସିଯାଛି ଭୁଲ କ'ରେ, ଜାନି ଭୁଲେଛ ତୁମିଓ,
କ୍ଷଣେକେର ତରେ ତବୁ ଏ-ଭୁଲ ଭେଙ୍ଗେନା ପ୍ରିୟ ।
ତୀର୍ଥେ ଏସେଛି ମୋର ଦେବୀର ଦେଉଲେ ॥

ତୋମାର ମାଧ୍ୟମ-ରାତେ
ଆସିନି ଆମି କାନ୍ଦାତେ,
କାନ୍ଦିତେ ଏସେଛି ଏକା ବିଦାୟ-ନଦୀର କୂଳେ ॥

—————*————

ଶ୍ରୀମଦ୍ଭଗବତ

ଭୀଷମପଲକ୍ରି—କାହାରେ

କତ କଥା ଛିଲ ବଲିବାର, ବଲା ହ'ଲ ନା ;
ବୁକେ ପାଷାଣ ସମ ରହିଲ ତାରି ବେଦନା ॥

ମନେ ରହିଲ ମନେର ଆଶା,
ମିଟିଲ ନା ପ୍ରାଣେର ପିପାସା,
ବୁକେ ଶୁକାଳୋ ବୁକେର ଭାଷା
ମୁଖେ ଏଲୋ ନା ॥

ଏତ ଚୋଥେର ଜଳ ଏତ ଗାନ,
ଏତ ସୋହାଗ ଆଦର ଅଭିମାନ
କଥନ ସେ ହ'ଲ ଅବସାନ
ବୋକା ଗେଲ ନା ॥

ଝରିଲ କୁଞ୍ଚମ ଯଦି ହାୟ,
କେନ ଶୃତିର କାଁଟାଓ ନାହିଁ ଯାୟ,
ବୁଝିଲନା କେହ କାରୋ ଅନ
ବିଧିର ଛଲନା ॥

—————*

ପ୍ରଦୀପିଚିଦି-

ବୈରବୀ ମିଶ୍ର—କାଫ୍ୟ

ବୁକେ ତୋମାୟ ନାହିଁବା ପେଲାଅ
ରହିବେ ଆମାର ଚୋଥେର ଜଳେ ।
ଓଗୋ ବିଧୁ ! ତୋମାର ଆସନ
ଗଭୀର ବ୍ୟଥାୟ ହିୟାର ତଳେ ॥

ଆସ୍ବେ ସଥନ ତିମିର-ରାତି
ରହିବେ ନା କେଉ ଜାଗାର ସାଥୀ,
ଆସ୍ବ ସେ-ଦିନ ଜ୍ଞାଲବ ବାତି,
ମୁଛ୍ବ ବ ନୟନ-ଜଳ ଆଁଚଲେ ॥

ନାହି ବା ହ'ଲାମ୍ ପ୍ରିୟ ତୋମାର,
ବଞ୍ଚୁ ହ'ତେ ଦୋଷ କି ବିଧୁ ?
ମୁଖେର ‘ମଧୁ’ର ତୃଷ୍ଣା ଶେଷେ
ଆମି ଦିବ ବୁକେର ମଧୁ ।
ଆମି ଭାଲବାସିନି ତ’,
ଭାଲବାସା ପାବାର ଛଲେ ॥

. ପ୍ରିୟାଗିଚି -

ବାହର ପାଶେ ପ୍ରିୟାୟ ବେଁଧେ
ଆମାର ତରେ ଉଠିବେ କେଂଦେ,
ମେହି ତୋ ଆମାର ଜୟ ଗୋ, ପ୍ରିୟ,
ଅନ୍ତରେ ରାଇ, ରାଇ ନା ଗଲେ ॥

প্ৰদ্বিগিদি -

তিলক-কামোদ মিশ্ৰ—দাদৱা

বুথা তুই কাহার পৰে কৱিসূ অভিমান ।
পাষাণ-প্ৰতিমা সে-যে হৃদয় পাষাণ ॥

রূপসীৰ নয়নে জল নয়ন-শোভার তরে,
ও-গুধু মেঘেৰ লীলা নভে যে বাদল বারে,
চাতকেৰ তরে তাহার কাঁদে না পৱাণ ॥

প্ৰণয়েৰ স্বপন-মায়া
ধৱিতে মিলায় কায়া,
গো-ধূলিৰ রঞ্জেৰ খেলা ক্ষণে অবসান ॥

.ফোটে ফুল কানন ভ'ৱে
সে কি তোৱ মালাৱ তরে ?
প্ৰেমে হায় জোৱ চলে না, নাহি প্ৰতিদান

ଶ୍ରୀମଦ୍ଭଗବତ

ପିଲୁ—ଦାନ୍ତରା

ପିଯା ପାପିଯା ପିଯା ବୋଲେ ।
“ପିଟ ପିଟ ପିଟ କାହା”
ପାପିଯା ପିଯା ବୋଲେ ॥

ମେ ପିଯା ପିଯା ସୁରେ
ବାଦଳ ଝୁରେ,
ନଦୀ-ତରଙ୍ଗ ଦୋଲେ ।
କୁଳେ କୁଳେ କୁଳୁ-କୁଳୁ
ନଦୀ-ତରଙ୍ଗ ଦୋଲେ ॥

ଫୁଟିଲ ଦଳ ମେଲି’
କେତକୀ, ବେଲି,
ଶିଥି ପେଖମ ଖୋଲେ,
ଦୁ’ଲେ ଦୁ’ଲେ ଦୁ’ଲେ ନେ’ଚେ
ଶିଥି ପେଖମ ଖୋଲେ ॥

ଶ୍ରୀମଦ୍ଭଗବତ -

ପିଲାଯ ସାରା ନାହି ପେଲ ହେଥାଯ, ତାହାରା କି
ଏମେହେ ଧରାଯ ପୁନଃ ହଇଯା ପାପିଯା ପାଥି ।
ଦେଖିଯା ଘରେ ଘରେ ତରଣୀର କାଳୋ ଆଖି
“ପିଟ କାହା ପିଟ କାହା” ଆଜିଓ ଉଠିଛେ ଡାକି ।
ପିଯା ପାପିଯା ପିଯା ବୋଲେ ॥

ଶ୍ରୀମଦ୍ଭଗବତ

ବାଗେତ୍ରୀ—କାର୍ଣ୍ଣ

'ଚୋଥେର ନେଶାର ଭାଲବାସା ସେ କି କଞ୍ଚୁ ଥାକେ ଗୋ ।
ଜାଗିଯା ସ୍ଵପନେର ସ୍ମୃତି ସ୍ଵାରଣେ କେ ରାଖେ ଗୋ ॥
ତୋମରା ଭୋଲୋ ଗୋ ଯାରେ
ଚିର-ତରେ ଭୋଲୋ ତାରେ,
ମେଘ ଗେଲେ ଛାଯା ତାର ଥାକେ କି ଆକାଶେ ଗୋ ॥

ପୁତୁଳ ଲହିୟା ଖେଲା
ଖେଲେଛ ବାଲିକା-ବେଲା
ଖେଲିଛ ପରାଣ ଲ'ଯେ ଆଜୋ ସେ ପୁତୁଳ-ଖେଲା,
ଭାଙ୍ଗିଛ ଗଡ଼ିଛ ନିତି ହଦୟ-ଦେବତାକେ ଗୋ ॥
ଚୋଥେର ଭାଲବାସା ଗ'ଲେ
ଶୈଷ ହ'ଯେ ଯାଯ ଚୋଥେର ଜଳେ,
ମୁକେର ଛଳନା ସେ କି ଅଂଧି-ଜଳେ ଢାକେ ଗୋ ॥

—————*

শুল্পাগিদি-

ভেরবী—শাউনী

এ কুঞ্জে পথ ভুলি কোন্ বুলবুলি আজ
গাইতে এলে গান ।

বসন্ত গত মোর আজ পুষ্প-বিহীন
লতিকা-বিতান ॥

এলে কি দলিতে আজ ধূলি-ঢাকা
ফুল-সমাধি মোর,
নাহি আর চৈতি হাওয়া, বহে আজি
বৈশাখী তুফান ॥

সাজায়ে ফুলের বাসর ছিলু তব পথ চেয়ে,
সে-বাসর বাসি হ'ল, কেন্দে নিশি হ'ল অবসান ॥

বাজে মোর তোরণ-দ্বারে
খেলা-শেষের বিদায়-বাঁশরী,
ফিরে যাও শেষ-অতিথি
দাও যেতে দাও ল'য়ে অভিমান ॥

—————*

ଶ୍ରୀମଦ୍ଭଗବତ

(ଭଜନ)

କୋଣ କୁଞ୍ଚିମେ ତୋମାୟ ଆମି
ପୃଜିବ ନାଥ ବଲ ବଲ ।
ତୋମାର ପୂଜାର କୁଞ୍ଚମ-ଡାଳା
ସାଜାୟ ନିତି ବନତଳ ।

କୋଟି ତପନ ଚନ୍ଦ୍ର ତାରା
ଖୋଜେ ଯାରେ ତନ୍ଦ୍ରାହାରା
ଖୁଁଜି ତାରେ ଲ'ଯେ ଆମାର
ଛ୍ରୀଣ ଏ ନୟନ ଛଳ ଛଳ

ବିଶ୍ୱ ଭୁବନ ଦେଉଳ ଯାହାର
କୋଥାୟ ରଚି ମନ୍ଦିର ତୀର,
ଲାଗୁ ଚରଣେ ବ୍ୟଥାୟ-ରାଙ୍ଗା
ଆମାର ହଦୟ-ଶତଦଳ

— * —

শিষ্টাচার

চৈতী—কাফী

পর পর চৈতালী-সঁাবে কুসূমী সাড়ী ।
আজি তোমার রূপের সাথে চাঁদের আড়ি ॥

প'রো ললাটে কাঁচপোকার টীপ,
তুমি আল্তা প'রো পায়ে হন্দি নিঙাড়ি' ॥

প্রজাপতির ডানা-বরা সোনার টোপাতে,
ভাঙা ভুঁক জোড়া দিও রাতুল শোভাতে ।
বেল-যুথিকার গো'ড়ে মালা প'রো খোপাতে,
দিও উত্তরীয়.শিউলি-বেঁটার রঙে ছোপাতে ।
রাঙা সঁাবের সতিনী তুমি রূপ-কুমারী ॥

—————*

ଶ୍ରୀମଦ୍ଭଗବତ

ମାଲବତ୍ରୀ ମିଶ୍ର—ଲାଉନ୍ଦୀ

ଝୁମକୋ-ଲତାର ଚିକଣ ପାତାଯ
ଦେଖେଛି ତୋମାର ଲାବଣୀ ପ୍ରିୟା ।
ମହ୍ୟା-ଫୁଲେର ମଦିର ଗଞ୍ଜେ
ତୋମାରଇ ମୁଖ-ମଦେର ଅମିଯା ॥

ଶୁକତାରାୟ ତବ ନୟନେର ମାୟା,
ତମାଳ-ବନେ ତାରି ସ୍ନିକ୍ଷ ସନ ଛାୟା,
ତାଳ ପିଯାଲେ ହେରି ଦୀଘଳ ତନ୍ତ୍ର ତବ,
ଇହନ୍ତି ଛଳ୍ପ ଛଲ୍ପ ଶଶୀ-ଲେଖାୟ ନବ,
ଡାଲିମ-ଦାନାତେ ତବ ଗାଲେର ଲାଲୀ,
ତୋମାରି ହୁରେ ଗାହେ ପିଯା ପାପିଯା

—*—

ଶ୍ରୀଧାମି

ପିଲୁକାଫି ମିଆ— ଠୁମ୍ରୀ

একা সহি' মৌন হৃদয় ব্যথা,
আঘার কাদন শুনি'
সে মোর বদি ব্যথা পায় ॥

ମରମର ଖବନି' ଶୁଣି' ପଲ୍ଲବେ ଚମକିଯା ଉଠି ସଥି
ତାବି ବୁଝି ବୁଝୁ ଘୋର ଆସିଲ ।
ଯେ ଯାଯ ଚଲିଯା, ଚଲିଯା ସେ ଯାଯ ଚିରତରେ
ଫିରେ ଆର ଆସେ ନା ସେ ହାଯ ॥

ଶ୍ରୀମଦ୍ଭଗବତ

ବାରୋହୀ ମିଶ୍ର—କାଫୀ

ଦିନୁ ତାରେ ଖୋପାର ଫୁଲ,
ସେ କହେ,—ଏ ନହେ, କ'ରେଛ ଭୁଲ ।
କହିନୁ,—ଭିଥାରୀ କି ତବେ ଚାଓ ?
ସେ କହେ,—ଗଲାର ମାଲାଟି ଦାଓ ॥

বসিতে তারে দিনু আসন,
দাঢ়ায়ে রহে সে করুণ-নয়ন ।
কহিনু,—কি চাহ ওগো শ্যামল ?
সে কহে,—তোমার আধেক অঁচল

শুন্ধামিদি-

কহিনু,—কেন এ অঁখি-পানে
চাহিয়া রয়েছ এক ধ্যানে ?
আমার চোখে কি চাও বঁধু ?
সে কহে,—অনুরাগের মধু ॥

কহিনু,—হে প্রিয় নাহি যে ঠাই,
ভাঙ্গা কুটীর, চাঁদে কোথায় বসাই
কহিল না কথা অভিমানী—
কি হ'ল শেষে সই নাহি জানি ।
হেরিনু প্রভাতে পাশে মম
ঘূমায় আমার প্রিয়তম ॥

ଶ୍ରୀମଦ୍ଭଗବତ

ଥାର୍ଥାଜ—ହାନ୍ଦ୍ରା

ଭେଣୋନା ଭେଣୋନା ବୁଝୁ ତରଳ ଚାମେଲି-ଶାଖା ।
ଫୁଲେର ନଜ୍ରାନା ଏର ଆଜିଓ ପାତାଯ ଢାକା ॥

କୁଞ୍ଜ-ଦାରେ ଥାକି' ଥାକି' ବୁଥା ଏତ ଡାକାଡାକି,
ଆଜିଓ ଏ ବନେର ପାଥୀ ଘୁମାଯ ହେର ଗୁଟିଯେ ପାଥା ॥

ଅସମ୍ଯେ ହେ ରସମ୍ୟ ଭାଙ୍ଗିଯୋନା ଲତାର ହନ୍ଦଯ,
ତନୁତେ ଏଲେ ଅନୁରାଗ ହେରିବେନା ଫାକା ଫାକା ॥

ଆସୁଛେ-ଫାଗୁନ-ମାସେ ଆସିଓ ଇହାର ପାଶେ,
ଆଜ ଯେ-ଲତା କଯନା କଥା, ସେଦିନ ତାଯ ଯାବେ ନା ରାଖା ॥

— * —

ଶ୍ରୀପ୍ରଥାଗିତି

ଦେଶୀଟୋଡ଼ି ମିଶ୍ର—କାଫ ।

ଆସିଲେ କେ ଗୋ ବିଦେଶୀ
ଦ୍ଵାଡାଳେ ଘୋର ଆଙ୍ଗିନାତେ ।
ଆୟିତେ ଲ'ଯେ ଆୟି-ଜଳ
ଲଈୟା ଫୁଲ-ମାଳା ହାତେ ॥

ଜାନିନା ଚିନିନା ତୋମାୟ,
କେମନେ ସରେ ଦିବ ଠୀଇ,
ଅମନି ଆସେ ତୋ ସବାଇ
ହାତେ ଫୁଲ, ଜଳ ନୟନ-ପାତେ ॥

କତ-ସେ ପ୍ରେସ-ପିଯାସୀ ପ୍ରାଣ
ଚାହିଛେ ତୋମାର ହାତେର ଦାନ,
କାନ୍ଦାଯେ କତ ଗୁଲିସ୍ତାନ
ଆମାରେ ଏଲେ କାନ୍ଦାତେ ॥

ଶ୍ରୀମଦ୍ଭଗବତ

ଫୁଲେ ଆର ଭୋଲେ ନା ମୋର ମନ, ଗଲେନା ନୟନ-ଜଳେ,
ଭୁଲିଯା ଜୀବନେ ଏକଦିନ ଆଜିଓ ଜୁଲି ଜ୍ଵାଳାତେ ॥
ପାଷାଣେର ବୁକେ ନଦୀ ବସ, ସେ ପାଷାଣ ସେ ପାଷାଣଇ ରସ,
ଓ ଶୁଦ୍ଧ ପ୍ରତାରଣା ଛଲ, ନୟନେ ନୀର, ନିଠୁର ହଦସ ।
ଆମାରେ ମାଲାରି ମତନ ଦଲିବେ ନିଶ୍ଚ-ପ୍ରଭାତେ ॥

ପ୍ରତ୍ଯେଗିଟି-

ଇମ୍ବୁ ମିଶ୍—ଦାଦରୀ

ଏମୋ ବୁଝୁ ଫିରେ ଏମୋ, ଭୋଲୋ ଭୋଲୋ ଅଭିମାନ
ଦିବ ଓ ଚରଣେ ଡାରି' ମୋର ତଳୁ ମନ ପ୍ରାଣ ॥

ଜାନି ଆମି ଅପରାଧୀ ତାଇ ଦିବାନିଶି କାନ୍ଦି,
ନିମିଷେର ଅପରାଧେର କବେ ହବେ ଅବସାନ ॥ .

ଫିରେ ଗେଲେ ଦ୍ଵାରେ ଆସି ବାସି କିନା ଭାଲୋବାସି,
କାନ୍ଦେ ଆଜ ତବ ଦାସୀ, ତୁମି ତାର ହଦେ ଧ୍ୟାନ ॥

ସେ-ଦିନ ବାଲିକା-ବଧୁ ସରମେ ମରମ-ମଧୁ
ପିଯାତେ ପାରିନି ବୁଝୁ ଆଜ ଏସେ କର ପାନ ॥

ଫିରିଯା ଆସିଯା ହେଥା ଦିଓ ଦୁଖ ଦିଓ ବ୍ୟଥା,
ସହେମା ଏ ମୀରବତା ହେ ଦେବତା ପାପାଣ ॥

শিষ্টাচারি ।

ঢীমপলত্তি—কাফী

নাহি কেহ আমাৰ ব্যথাৰ সাথী ।
জুলি পিল্লজে একা মোমেৰ বাতি ॥

পতঙ্গ ঝঞ্চী—পুড়ে এক নিমেষে,
পুড়িয়া মৱি আমি সারা রাতি ॥

আসে যে শুখেৰ দিনে বন্ধুৱৰপে,
অসময়ে ঘায় স'রে ছুপে ছুপে ।
উড়ে গেছে অলি ফুল ঝ'রেছে বলি'
কানি একাকী কণ্ঠক-শয্যা পাতি ॥

কেহ কাৱো নয় তবু প্ৰাণ কাঁদে,
চকোৱ চাহে যেন শব্দুৱ চাঁদে,
শুধু বেদনা পাই প্ৰেম-মোহে মাতি ॥

— * —

ପ୍ରଦ୍ରାଗିଚି

ତିଳକ କାମୋଦ ମିଶ୍ର—କାର୍ଫୀ

ମାଧ୍ୟବୀ-ଲତାର ଆଜି ମିଳନ ସଥି
ଶ୍ୟାମ ସହକାର ତରଙ୍ଗ ସାଥେ ।
ଆକାଶେ ପୂର୍ଣ୍ଣମା-ଚାନ୍ଦେର ଜଳ୍‌ସା
ହେବ ଗୋ ତାଇ ଆଜି ଚୈତାଲୀ ରାତେ ॥

ଫୁଲେ ଫୁଲେ ତାର ଫୁଲ ତମ୍ଭ-ଲତା,
ଗାହିୟା ଓଠେ ପାଥି, ‘ବଡ ଗୋ କଓ କଥା’ ;
ସ୍ଵର୍ଗଲତାର ଶତନୋରୀ ହାର
ଦୁଲିଛେ ଗଲାଯ ରାତୁଳ ଶୋଭାତେ ॥

ତାରି ଆମନ୍ତ୍ରଣ-ଲିପି ଥରେ ଥରେ
ଶ୍ୟାମଳ ପଲବେ କୁମ୍ଭ-ଆଖରେ ।
ତରଙ୍ଗଲତା ଦୁଲେ ପୁଲକେ ନାଚି ନାଚି
ମିଳନ-ମନ୍ତ୍ର ଗାହିଛେ ଘୋମାଛି,
ଆଲ୍‌ପନା ଅଁକେ ଆଲୋ ଓ ଛାଯାତେ ॥

———— * ———

ଶ୍ରୀଗାନ୍ଧି -

କାଜରୀ—ଦାଦରା

ଆଜି ଏ ବାଦଲ ଦିନେ
କତ କଥା ଘନେ ପଡ଼େ ।
ହାରାଇଯା ଗେଛେ ପ୍ରିୟା
ଏମନି ବାଦଲ ଝଡ଼େ ॥

ଆମାରି ଏ ବୁକେ ଥାକି'
ଘୁମାତ ସେ ଭୀରୁ ପାଥୀ,
ଜଳଦ ଉଠିଲେ ଡାକି'
ଲୁକାତ ବୁକେର ପରେ ॥

ଯୋର ବୁକେ ମୁଖ ରାଖି' ନିବିଡ଼ ତିମିର କାନ୍ଦେ
ଆମାର ପ୍ରିୟାର ମତ ବାଧିଯା ବାହୁର ବାଧେ ।

କୋଥାଯ କାହାର ବୁକେ
ଆଜି ସେ ସୁମାଯ ଛଥେ,
ପ୍ରଦୀପ ନିଭାୟେ କାନ୍ଦି
ଏକା ଘରେ ତାରି ତରେ

—————*

ଶ୍ରୀମଦ୍ଭଗବତ

ଦେଶ—ଆଜ୍ଞା କାଓୟାଳୀ

ବାଦଲ ବାୟେ ମୋର ନିଭିଯା ଗେଛେ ବାତି ।
ତୋମାର ସରେ ଆଜ ଉଠସବେର ରାତି ॥

ତୋମାର ଆଛେ ହାସି, ଆମାର ଅଁଖି-ଜଳ,
ତୋମାର ଆଛେ ଚାନ୍ଦ, ଆମାର ମେଘ-ଦଳ ;
ତୋମାର ଆଛେ ଘର, ଝଡ଼ ଆମାର ସାଥୀ ॥

ଶୂନ୍ୟ କରି ମୋର ମନେର ବନ-ଭୂମି,
ସେଜେଛ ଦେଇ ଫୁଲେ ରାଣୀର ସାଜେ ତୁମି ।

• ନବ ବାସର-ଘରେ
 ଧାଉ ସେ ସାଜ ପ'ରେ
ସୁମାତେ ଦାଉ ମୋରେ କାଟାର ଶେଜ୍ ‘ପାତି’ ॥ •

————— * ———

শ্রদ্ধাগিদি ।

পিলু কাফি - দাদুরা

মেঘের হিন্দোলা দেয় পূব-হাওয়াতে দোলা ।
কে দুলিবি এ-দোলায় আয় আয় ওরে কাজ-ভোলা ॥

মেঘ-নটীর ঝুপুর
ঐ বাজে ঝুমুর ঝুমুর,
শীর্ণা-তনু ঝৰ্ণা তরঙ্গ-উতরোলা ॥

ফুল-পসারিণী ঐ দুলিছে বনানী,
বিনিমূলে বিলায় সে স্বরভি ফুল ছানি ।
আজ ঘরে ঘরে ফুল-দোল সব বন্ধ দুয়ার খোলা ॥

জলদ-মৃদঙ্গ বাজে
গভীর ঘন আওয়াজে,
বাদলা-নিশীথ ঢুলে ঐ তিমির কুস্তলা ॥

—————*————

ଶ୍ରୀମଦ୍ଭଗବତ

ତିଲঃ—କାଫୀ

সାଧ ଜାଗେ ମନେ ପର-ଜୀବନେ
ତବ କପୋଳେ ଯେନ ତିଲ ହଇ ।
ଭାଲୋବାସିଯା ମୋରେ ଦିଲ୍ ଦିବେ ତୁମି
(ଯେନ) ଆମି ତୋମାର ମତ ବେ-ଦିଲ୍ ହଇ ॥

ମୋର-ଦେଉୟା ହାର ନିଲେନା ଅକରୁଣା,
ଯେନ ହୟେ ସେ ହାର ତବ ବକ୍ଷେ ରାଇ ॥

ଯାହାରେ ଭାଲୋବେସେ ତୁମି ଚାହନା ମୋରେ
ଅରିଯା ଆସି ଯେନ ତାହାରି ରୂପ ଧ'ରେ
ତୁମି ହା'ର ମାନିବେ ଆମି ହବ ଜୟୀ ॥

ହନ୍ଦି ନିଙ୍ଗାଡ଼ି'ମମ ଆଲ୍ତା ହବ ପାଯେ,
ଅଧରେ ହବ ହାସି, ରୂପ ଲାବଣୀ ଗାଯେ,
ଆମାର ଯାହା କିଛୁ ତୋମାତେ ହବେ ହାରା,
ତୁମି ଜାନିବେନା ଆମା ବହି ॥

—————*

ଶ୍ରେଷ୍ଠାମିଦି ।

ତୈରବୀ—କାର୍ଫୀ

ଆଚଲେ ହଂସ-ମିଥୁନ ଅଁକା
ବଲାକା-ପେ'ଡେ ସାଡ଼ି ଛୁଲାଙ୍ଗେ
ଚଲିଛେ କିଶୋରୀ ଶ୍ରାମା ଏକା
ଝମୁଝୁମୁ ବାଜେ ଝୁପୁର ମୁହଁ ପାଯେ ॥

ଭଯେ ଭଯେ ଚଲେ ଆଧୋ-ଅଁଧାରେ
ବିରହୀ ବନ୍ଧୁର ଦୂର ଅଭିସାରେ,
ପଥ କାନ୍ଦେ ଯେଯୋନା ଯେଯୋନା ଯେଯୋନା ଓଗୋ
ଥାମୋ କ୍ଷଣେକ ଏ ଠାଯେ

———— * ———

ଶ୍ରୀମଦ୍ଭଗବତ

ପିଲୁ—କାହାଁ ।

ଅଚେନ୍ତା ସ୍ଵରେ ଅଜାନା ପଥିକ
ନିତି ଗେଯେ ଧ୍ୟାଯ କରଣ ଗୀତି ।
ଶୁନିଯା ସେ ଗାନ ଦ୍ରୁଲେ ଓଠେ ପ୍ରାଣ
ଜେଗେ ଓଠେ କୋନ୍ତ ହାରାନୋ ସ୍ଵତି ॥

ଯୁରିଯା ଘରେ ଉଦ୍‌ଦୀନୀ ସେ ସ୍ଵର
ସାଁଖେର କୂଳେ ବିଷାଦ-ବିଧୁର,
ନୀଡ଼େ ଯେତେ ହାୟ ପାଖୀ ଫିରେ ଚାୟ,
ଆବେଶେ ଝିମାୟ କୁମୁଦ-ବୀଥି

—————*————

ଶ୍ରୀମଦ୍ଭଗବତ

ଭୌମପଲାତ୍ରୀ—ଦାଦରା

ହେରି ଆଜ ଶୁଣ୍ୟ ନିଖିଳ
ପ୍ରିୟ ତୋମାରି ବିହନେ ।
କୋଥା ହାୟ ତୁମି କୋଥାଯ
ଉଠିଛେ କାନ୍ଦନ ପବନେ ॥

କେନ ବା ଏଲେ ତୁମି କେନ ବା ବିଦାଯ ନିଲେ,
ସ୍ଵପନେ ଦିଯେ ଦେଖା ମିଶାଲେ ଜାଗରଣେ ॥

କାନ୍ତା-ବିରହେ ହେଥା କ୍ଲାନ୍ତ କପୋତ କାନ୍ଦେ,
ଦେ କୋଥାଯ ଗେଛେ ଉ'ଡେ ସାଥୀ ତାର କୋନ୍ ଗଗନେ
ଅଁଧାର ସରେ ଘର କେନ ଜ୍ଵାଲାଲେ ବାତି
ଘଦି ନିଭାଯେ ଦେବେ ଛିଲ ଗୋ ତୋମାର ଘନେ ॥

ଭାସିଯା ଚଲେଛି ଅ
ନିରାଶାର ପାଥାର-ଜ

শ্রদ্ধাগিদি -

সারং—কাফ' ১

কত কথা ছিল তোমায় বলিতে।
ভুলে যাই হয়না বলা পথ চলিতে ॥

অমর আসে যবে বনের পথে,
না-বলা সেই কথা কয় ফুল কলিতে ॥

পু'ড়ে মরে পতঙ্গ, দীপ তবু
পারে না বলিতে, থাকে জ্বলিতে ॥

সে কথা কইতে গিয়ে শৃণীর বীণা
কানে কভু সারং কভু ললিতে ॥

যত বলিতে চাই লুকাই তত,
গেল মোর এ-জনম হায় মন ছলিতে ॥

———— * ———

ଶ୍ରୀମଦ୍ଭଗବତ

ସିଙ୍କ ମିଶ୍ର—ଦାନ୍ତରା

ତୁମି ବର୍ଷାଯ-ଝରା ଚମ୍ପା,
 ତୁମି ଶୃଥିକା ଅଶ୍ରମତୀ ।

ତୁମି କୁହେଲି-ଅଲିନ ଡୟା
 ତୁମି ବେଦନା-ସରସ୍ଵତୀ ॥

ତୁମି କଦମ୍ବ-କେଶର-କୀର୍ଣ୍ଣ
ହ'ଲେ ପୁଷ୍ପ-ବୀଥିକା ଶୀର୍ଣ୍ଣ,
 ଧରଣୀତେ ଅବତାରୀ
 ଶ୍ରୀଣ ତାରକା ସ୍ନିଫ୍ଫ ଜ୍ୟୋତି ॥

ମନ୍ଦ-ଶ୍ରୋତା ମନ୍ଦାକିନୀ
 ତୁମି କି ଅଳକାନନ୍ଦା,
ଅଂଧାରେର-କାଲୋ-କୁନ୍ତଳ-ଢାକା
 ତୁମି କି ଧୂମର ସନ୍ଧ୍ୟା ?

ତୁମି ପାଷାଣ ଦେବତା ଚରଣେ
ତୁମି ଘରେଛ ଅମର ଘରଣେ,
 ଅଞ୍ଜଳି ଝରା କୁନ୍ତମେର
 ତୁମି ବ୍ୟର୍ଥ ବାଥା-ଆରତି ॥

—————*

ପ୍ରଦ୍ବିଗିଦି~

ମୂଳତାନ-କାନାଡ଼ା ମିଶ୍—ଦାଦରା

ଆବୋର ଧାରାଯ ବର୍ଷା ଝରେ ସଘନ ତିଥିର ରାତେ ।
ନିଜା ନାହି ତୋମାଯ ଚାହି ଆମାର ନୟନ ପାତେ ॥

ଭେଜା ମାଟୀର ଗନ୍ଧ ସନେ
ତୋମାର ଶୃତି ଆନେ ଘନେ,
ବାଦଲୀ ହାଓୟା ଲୁଟିଯେ କାଦେ ଅଁଧାର ଆଞ୍ଜିନାତେ

ଛଠାୟ ବନେ ଆସୁଳ ଫୁଲେର ବନ୍ଧା
ପଲ୍ଲବେରଇ କୁଳେ,
ଆଗକେଶରେର ସାଥେ କଦମ କେଯା
ଫୁଟ୍‌ଲ ଛ'ଲେ ଛ'ଲେ ।

ନବୀନ ଆମନ ଧାନେର କ୍ଷେତେ
ହତାଶ ବାୟୁ ଓଠେ ଘେତେ,
ମନ ଉ'ଡେ ଯାଯ ତୋମାର ଦେଶେ
ପୂର୍ବ-ହାଓୟାରଇ ସାଥେ ।

————*————

ଶ୍ରୀପ୍ରଦୀପିଚା ~

ବେହାଗ-ମିଶ୍ର—ଦାଦରା

ଏକଲା ଭାସାଇ ଗାନେର କମଳ ସୁରେର ଶ୍ରୋତେ
ଖେଳାର ଛଲେ ଓପାର ପାନେ ଏପାର ହ'ତେ ॥

ଆସୁବେ ଗୋ ଏହି ଗାନ୍ଧେର କୁଲେ ହୟତ ଭୁ'ଲେ
ଆମାର ପ୍ରିୟା,
ଥୋପାଯ ନେବେ ଆମାର ଗାନେର କମଳ ତୁ'ଲେ
ଆମାର ପ୍ରିୟା ।

ଖୁଁଜୁତେ ଆମାୟ ଆସୁବେ ସୁରେର ନଦୀ-ପଥେ ॥

ନାମ-ହାରା କୋନ୍ ଗାଁଯେ ଥାକେ ଅଚେନା ସେ
ନା-ଇ ଜାନିଲାମ, ଗାନ ଭେଦେ ଯାକ ତାହାର ଆଶେ ।
ନଦୀର ଜଲେ ଆଲୃତା-ରାଙ୍ଗା ପା ଡୁବାଯେ

ରଯ ସେ ଘେଯେ

ଗନ୍ଧର କମଳ ଲାଗେ ଗୋ ତାର କମଳ-ପାଯେ
ଉଜାନ ବେଯେ ।

ଦିନ ଅମର ହୟ ମୋର ଗାନ
ଯାଯ ଅମରାୟ ପୁଞ୍ଜ-ରଥେ ॥

—————*

ଶ୍ରୀମଦ୍ଭଗବତ

ଟୋଡ଼ି—ଏକତାଳା

ତୋମାର ଆକାଶେ ଉଠେଛିଲୁ ଚାନ୍ଦ
ଡୁର୍ବିଯା ଯାଇ ଏଥନ ।
ଦିନେର ଆଲୋକେ ଭୁଲିଓ ତୋମାର
ରାତର ଦୁଃସପନ ॥

ତୁମି ହୁଥେ ଥାକ, ଆମି ଚ'ଲେ ଯାଇ,
ତୋମାରେ ଚାହିୟା ବ୍ୟଥା ଯେନ ପାଇ,
ଜନମେ ଜନମେ ଏହି ଶୁଦ୍ଧ ଚାଇ
ନା-ଇ ଯଦି ପାଇ ମନ ॥

ଭୟ ନାହିଁ ପ୍ରିୟ, ରେଖେ ଗେଲୁ ଶୁଦ୍ଧ
ଚୋଖେର ଜଲେର ଲେଖା,
ଜଲେର ଲିଖନ ଶୁକାବେ ପ୍ରଭାତେ
ଆମି ଚ'ଲେ ଯାବ ଏକା ।

ଉର୍ଦ୍ଧେ ତୋମାର ପ୍ରହରୀ ଦେବତା,
ମଧ୍ୟେ ଦୀଢ଼ାଯେ ତୁମି ବ୍ୟଥା-ହତୀ,
ପାଯେର ତଳାର ଦୈତ୍ୟେର କଥା
ଭୁଲିତେ କତଙ୍ଗ

—————*

ଶ୍ରୀମଦ୍ଭଗବତ

ଦେଶ ମିଶ୍ର—ଦାନ୍ତରା

ହୁଲିବି କେ ଆୟ ମେଘେର ଦୋଳାୟ ।
କୁଞ୍ଚମ ଦୋଳେ ପାତାର କୋଳେ
ପୂର୍ବାଲୀ ହାଓୟାୟ ॥

ଅଲକା-ପରୀ ଅଲକ ଖ'ଲେ
କାଜରୀ ନାଚେ ଗଗନ-କୂଳେ,
ବଲାକା-ମାଲାର ଝୁଲନ ଝୁଲାୟ ॥

ଦାହୁରୀ ବୋଲେ, ଡାହୁକୀ ଡାକେ,
ମୟୁରୀ ନାଚେ ତମାଳ-ଶାଖେ,
ମୟୁର ଦୋଳେ କଦମ୍ବ-ତଳାୟ ॥

ତଟିନୀ ହୁଲେ ଚେଟୁ-ଏର ତାଲେ
ନିବିଡ଼ ଅଁଧାର ଝାଉୟେର ଡାଲେ,
ବେଣୁର ଛାଯା ସନାୟ ମାୟା
ପରାଣ ଭୋଲାୟ ॥

ଶ୍ରୀମଦ୍ଭଗବତ

ତୈରବୀ ମିଶ୍ର—କାହାରେ

କୋନ ଦୂରେ ଓ କେ ଯାଯ ଚ'ଲେ ଯାଯ
ସେ ଫିରେ ଫିରେ ଚାଯ
କରଣ ଚୋଥେ ।

ତାର ଶୁଭତି ମେଶା ହାୟ, ଚେନା ଅଚେନାୟ,
ତାରେ ଦେଖେଛି କୋଥାୟ ଯେନ ସେ କୋନ ଲୋକେ ॥

ଶୁନି ସ୍ଵପ୍ନେ ତାରି ଯେନ ବାଣୀ ମନ-ଉଦ୍‌ଦ୍ଵାସୀ,
ତାରି ବାର୍ତ୍ତା ଆସେ ନବ ମଧୁ-ମାସେ
ପଲାଶ ଅଶୋକେ ॥

କୃଷ୍ଣ-ଚୁଡ଼ାର ତାର ମାଳା ଲୁଟାୟ
ଚତ୍ର-ଶେଷେ ବନେର ଧୂଳାୟ ।

ତାର କାନ୍ଦା-ବିଧୁର
ତୈରବୀ ଶୁର
ପ୍ରଭାତୀ ତାରାୟ ଅଞ୍ଚଳ ଘନାୟ ।
ଚିର-ବିରହୀ ଚିନି ଓକେ ॥

—————*————

ଶିର୍ଷାଗିଚି ~

ପିଲୁ—କାହାଁ

ରିମି ଝିମ୍ ରିମି ଝିମ୍ ଏ ନାମିଲ ଦେଯା ।
ଶୁନି ଶିହରେ କଦମ୍, ବିଦରେ କେଯା ॥

ଖିଲେ ସାପ୍ତିଲା କମଳ
ଓଇ ମେଲିଲ ଦଲ,
ମେଘ-ଅଞ୍ଚ ଗଗନ, ବଞ୍ଚ ଧେଯା ॥

ବାରି-ଧାରେ କାନ୍ଦେ ଚାରିଧାର,
ଘରେ ଘରେ ରୁକ୍ଷ ଛୁଯାର ;
ତେପାନ୍ତରେ ନାଚେ ଏକା ଆଲେଯା ॥

କାନ୍ଦେ ଚଥା ଚଥି, କାନ୍ଦେ ବନେ କେକା,
ଦୀପ୍ ନିଭାଯେ କାନ୍ଦି ଆମି ଏକା,
ଆଜ ମନେ ପଡ଼େ ସେହି ମନ ଦେଯା-ନେଯା ॥

—————*————

শ্রীমতীগিদি ।

পিলুমিশ—রূপক

পাষাণ-গিরির বাঁধন টু'টে
 নির্ঝ'রিণী আয় নেমে আয় ।
 ডাকছে উদার নীল পারাবার
 আয় তটিনী আয় নেমে আয় ॥

বেলা-ভূমে আছড়ে প'ড়ে
 কান্দছে সাগর তোরি তরে,
 তরঙ্গেরি নৃপুর প'রে
 জল-নটিনী আয় নেমে আয় ॥

হুই ধারে তোর জল ছিটিয়ে
 ফুল ফুটিয়ে আয় নেমে আয়,
 শ্যামল তৃণে চঞ্চল অঞ্চল লুটিয়ে
 আয় নেমে আয় ॥

সজল যে তোর চোখের চাওয়ায়
 সাগর জলে জোয়ার জোগায়—
 সেই নয়নের স্বপন দিয়ে
 বন-হরিণী আয় নেমে আয়

—*—

ଶ୍ରୀମଦ୍ଭଗବତ

ଜୋନପୁରୀ ଟୋଡ଼ି - ଦାଦରା

ଶେଷ ହ'ଲ ମୋର ଏ ଜୀବନେ ଫୁଲ ଫୋଟାବାର ପାଲା,
ଓଗୋ ମରଣ ଅର୍ଯ୍ୟ ଲହ ସେଇ କୁଞ୍ଚମେର ଡାଳା ।

କାଟ୍‌ଲୋ କୀଟେ ଝ'ରଲ ଯେ ଫୁଲ
ଶୁକାଲୋ ଯେ ଆଶାର ମୁକୁଲ,
ତାଇ ଦିଯେ ହେ ମରଣ ତୋମାର ଗେଁଥେଛି ଆଜ ଘାଲା ॥

ମୁନ୍ଦର ଏହି ଧରଣୀତେ କତଇ ଛିଲ ସାଧ ବାଁଚିତେ
ହଠାଏ ତୋମାର ବାଜ୍‌ଲୋ ବେଣୁ ବିଦାୟ-କରଣ ତୈରବୀତେ ।

ତୋମାର ଅଁଧାର-ଶାନ୍ତ କୋଲେ
ଆନ୍ତ ତମୁ ପଡୁ କ ଢ'ଲେ,
ର ସହେନା କୁଞ୍ଚମ-ବିହିନ କଣ୍ଟକେର ଜ୍ଵାଲା ॥

ଶ୍ରୀମଦ୍ଭଗବତ

ଧାନତ୍ରୀ—ଏକତାଳୀ

କାନ୍ଦିଛେ ତିମିର-କୁଞ୍ଜଲା ସଁ୍ଖ
ଆମାର ହଦୟ-ଗଗନେ ।

ଏମୋ ପ୍ରିୟା ଏମୋ ବଧୁ ବେଶେ ଏହି
ବିଦାୟ-ଗୋଧୁଲୀ-ଲଗନେ ॥

ଦିନେର ଚିତାର ରଙ୍ଗ-ଆଲୋକେ
ଶୁଭ-ଦୃଷ୍ଟି ଗୋ ହବେ ଚୋଥେ ଚୋଥେ,
ଆମାର ମରଣ-ଉତ୍ସବ-କ୍ଷଣେ
ଶର୍ଷ ବାଜୁକ ସଥନେ ॥

ଚାନ୍ଦେର ପ୍ରଦୀପ ଜ୍ଵାଳାଇୟା ହେବ
ଖୁଁଜିଛେ ମୋଦେରେ ତାରାଦଳ,
ସଜଳ-ବସନ୍ତ ବାଦଳ-ପରୀର
ନୟନ କରିଛେ ଛଲଛଳ ।

ମରଣେ ତୋମାରେ ପାଇବ ବଲିଯା
ଜୀବନେ କ'ରେଛି ଆରାଧନା ପ୍ରିୟା,
ଏମୋ ମାୟାଲୋକ-ବିହାରିଣୀ ମୋର
କୁହେଲି-ଆଧାର ସ୍ଵପନେ ॥

শৃঙ্খালিচা

পিলু—কাফর্ছ

আসে রজনী, সন্ধ্যামণির প্রদীপ জলে।
ছায়া-ঝাঁচল-ঢাকা কানন-তলে ॥

তিমির-দুরুল দুলে গগনে
গোধূলি-ধূসর সঁাঁঝ-পৰনে,
তারার মাণিক অলকে ঝলে ॥

পূজা-আরতি লয়ে চাঁদের থালায়
আসিল সে অন্ত-তোরণ নিরালায় ।

ললাটের টীপ জলে সন্ধ্যা-তারা,
গিরি-দরী বনে ফেরে আপন-হারা,
থামে ধীরে বিরহীর নয়ন-জলে ॥

ଶ୍ରୀମଦ୍ଭଗବତ

ଭୌମପଲାତ୍ରୀ ମିଶ୍ର—ଦାଦର!

ଆଜି କୁନ୍ତମ-ଦୀପାଳି ଜୁଲିଛେ ବନେ ॥
ଜୁଲେ ଦୀପ-ଶିଖା ଆମ-ମୁକୁଲେ
ରାଙ୍ଗା ପଲାଶେ ଅଶୋକେ ବକୁଲେ,
ଆସେ ମେ ଆଲୋର ଟାନେ ବନ-ତଳ
 ମୌ-ମାଛି ପ୍ରଜାପତି ଦଲେ ଦଲ,
ପୁ'ଡେ ମରିତେ ମେ ରଳ-ଶିଖାତେ,
ପ୍ରାଣ ସଂପିତେ ବାସନ୍ତିକାତେ
 ପରିମଳ ଅଞ୍ଜନ ମାଥିଯା ନୟନେ ॥

শিশুগিচি-

হের বিমায় আকাশ চাঁদের স্বপনে ।
জলে গগনে তারার দীপালি
আজি ধরাতে আকাশে মিতলী ।
ধরা চাঁপার গেলাস ভরিয়া
মধু উর্জে তোলে গো ধরিয়া,
পান করিতে সে মধু পরীরা
আসে নেমে কাননে স-শরীরা ।
বাজে উৎসব-বাঁশী গগনে পবনে ।
হের বিমায় আকাশ চাঁদের স্বপনে

আজি বাতাবি নেবুর কুঞ্জে
শ্যামা দোয়েল মধুপ গুঞ্জে,
ফেরে আকাশে পক্ষ প্রসারি,
খুল-
সাড়া কিশোর স্বপন-পসারী ।
সাড়া জাগে বনে বনে সাজ-সাজ
এলো রে এলো রে ঝুরাজ,
ই সেজেছে প্রকৃতি কুস্মী বসনে ॥

শুন্ধাগিচি ।

তৈরবী—দাদৱা

দোপাটি লো, লো করবী, নাই স্বরভি, রূপ আছে ।
রঞ্জের পাগল রূপ-পিয়াসী সেই ভালো আমার কাছে ॥

গঙ্ক-ফুলের জল সাথে তোর
গুণীর সভায় নেইক আদৱ,
গুল্ম-বনে দুল হ'য়ে তুই দুলিস্ একা ফুল-গাছে ॥

লাজুক মেয়ে পল্লী-বধু জল নিতে যায় একলাটি,
করবী নেয় কবরীতে, বেণীর শেষে দোপাটি ।

গঙ্ক ল'য়ে স্নিঘ মিঠে
আলো ক'রে থাকিস্ ভিটে,
নাই স্বাস সাথে গায়ে কাটা,
সেই গরবে মন নাচে ॥

—————*

ଶ୍ରୀମଦ୍ଭଗବତ

ସିଙ୍କ—ନାଦରା

ବାସନ୍ତୀ ରଂ ସାଡ଼ି ପ'ରୋ
ଥଯେର ରଙ୍ଗେର ଟାପ୍ ।

ସାଁବେର ବେଳାୟ ସାଜ୍ ବେ ସଥନ
ଜ୍ଵାଲ୍ ବେ ସଥନ ଦୀପ୍ ॥

ଛୁଲିଯେ ଦିଓ ଦୋଲନ୍-ଖୋପାୟ
ଆମେର ମୁକୁଳ ବକୁଳ ଚାପାୟ,
ମେଥ୍ ଲା କ'ରୋ କଟି-ତଟେ
ଶିଉରେ-ଓଟା ନୀପ୍ ॥

କର୍ଣ୍ଣ-ଶୂଳେ ହୁଲ ଛୁଲିଓ ଛୁଲାଲ-ଚାପାର କୁଣ୍ଡି,
ବନ୍-ଅତ୍ସୀର କାଁକନ ପ'ରୋ, କନକ-ଗାଁଦାର ଚୁଣ୍ଡି ।

ଆଧିଥାନା ଚାନ୍ଦ ଗରବ ଭରେ
ହାମେ ହାତୁକ ଆକାଶ ପରେ,
ତୁମି ବାକି ଆଧିଥାନା ଚାନ୍ଦ
ଧରାର ମଣି-ଦୀପ୍ ॥

—————*

ପ୍ରଦ୍ରିଗିଦି

ତୈରବୀ—ଏକତାଳା

ଏସ ଏସ ରମ-ଲୋକ-ବିହାରୀ
ଏସ ଅଧୁକର-ଦଲ ।
ଏସ ନଭୋଚାରୀ ସ୍ଵପନ-କୁମାର
ଏସ ଧ୍ୟାନ-ନିରମଳ ॥

ଏସ ହେ ମରାଳ କମଳ-ବିଲାସୀ,
ବୁଲ୍-ବୁଲ୍ ପିକ ସ୍ଵର-ଲୋକ-ବାସୀ,
ଏସ ହେ ଶ୍ରୀଷ୍ଟା ଏସ ଅ-ବିନାଶୀ
ଏସ ଜ୍ଞାନ-ପ୍ରୋଜ୍ଞଳ ॥

ଦୀଓଯାନା ପ୍ରେମିକ ଏସ ମୁସାଫିର
ଖୁଲି-ଖାନ ତବୁ ଉନ୍ନତ ଶିର,
ଅମରା-ଅମୃତ-ଜୟୀ ଏସ ବୀର
ଆନନ୍ଦ-ବିହଲ ॥

ଶ୍ରୀଦୀଗିତି ।

ମାତାଲ ମାନବ କରି' ମାତାମାତି
ଦଶ ହାତେ ସବେ ଲୁଟେ ସଶ-ଖ୍ୟାତି,
ତୋମରା ସ୍ତଜିଲେ ନବ ଦେଶ ଜାତି
ଆଗୋଚର ଅଚପଳ ॥

ଖେଲ ଚିର-ଭୋଲା ଶତ ବ୍ୟଥା ସମେ,
ସଞ୍ଚାତ ଓଠେ ସଙ୍ଗୀତ ହୟେ,
ଶତ ବେଦନାର ଶତଦଳ ଲାଯେ
ଲୀଲା ତବ ଅବିରଳ ॥

ଭୁଲି ଅବହେଲା ଅଭାବ ବିଷାଦ
ଧରନୀତେ ଆନ୍ଦୋ ସ୍ଵର୍ଗେର ସାଦ,
ଲଭି' ତୋମାଦେର ପୃଣ୍ୟ ପ୍ରସାଦ
ପେନ୍ଦୁ ତୀର୍ଥେର ଫଳ ॥

—————*

শ্রদ্ধাগিদি

দেশ—একতাল

তোমাদের দান তোমাদের বাণী
পূর্ণ করিল অন্তর ।
তোমাদের রস-ধারায় সিনানি’
হ’ল তনু শুচি সুন্দর ॥

শান্ত উদার আকাশের ভাষা
মলিন মর্ত্ত্যে অযৃত পিপাসা
দিলে আনি, দিলে অভিনব আশা
গগন-পৰন-সঞ্চর ॥।

বুলায়ে মায়ার অঞ্জন চোখে
লয়ে গেলে দূর কল্পনা-লোকে,
রাঙাল কানন পলাশে অশোকে
তোমাদের মায়া-অন্তর ॥

ফিরদৌসের পথ-ভোলা পাথী
আনন্দ-লোকে গেলে সবে ডাকি’
ধূলি-ঝান মন গেলে রঞ্জে মাথি’
ছানিয়া সুনীল অন্ধর ॥

—————*

শুন্ধিগিটি -

বেহাগ—খেম্টা

যেন ফিরে না যায় এসে আজ
বঁধুয়া ফিরে না যায় ।

সখি দিস্তে তোরা তারে লাজ
বঁধুয়া ফিরে না যায় ॥

পথ ভুল ক'রে
যায় আন-ঘরে জানি সই,
তবু আমারি সে রাজাধিরাজ
বঁধুয়া ফিরে না যায় ॥

ফুল চুরি ওর পেশা
ও শুধু চোখের নেশা, জানি সই,
একা আমার ছবি তার হিয়া-মাব
বঁধুয়া ফিরে না যায় ॥

সুন্দর ব'লে তায়
সকলে পাইতে চায়
সে পরালো মোরে প্রেমের তাজ
বঁধুয়া ফিরে না যায় ॥

—————*

শ্রীমতীগীটি ~

পিলু মিশ্র—কাফী

মদির আবেশে কে চলে চুলু-চুলু-আথি ।
হেরিয়া পাপিয়া উঠিছে পিউ পিউ ডাকি ॥

আল্তা-রাঙ্গা পায়ে আল্পনা আঁকে
পথের যত ধূলি তাই বুক পেতে থাকে,
হু'ধারে তরুলতা দেয় চরণ ফুলে ফুলে ঢাকি' ॥

তারি চোখের চাওয়ায় গো দোলা লাগে হাওয়ায়,
তালীবন তাল দিয়ে যায় তাল-ফেরতায় ।
আকুল তানে গাহে বকুল-বনের পাথী ॥

তারি মুখ-মন্দের ছিটে
জোগায় ফুলে মধু মিঠে,
ঁাদের জৌলুস্ তাহারি রওশনী মাথি ॥

————— * ———

ଶ୍ରୀମଦ୍ଭଗବତ

ବିଜୁଳୀ—ନାନ୍ଦନ

ଥାଚେ ସୁନୀଲ ଦରିଯା ଆଜି ଦିଲ୍-ଦରିଯା
ପୂର୍ଣ୍ଣିମା ଚାନ୍ଦେରେ ପେଯେ ।
କୁଳେ ତାର ସୁମୁର ସୁମୁର ସୁମୁର ବାଜେ ମିଠେ ଆଓଯାଜେ
ନାଚେ ଜଳ-ପରୀର ଘେଯେ ॥

ତାର ଜଳ-ଛଳଛଳ କୁଳେ କୁଳେ
ଫେନିଲ ଘୋବନ ଓଡ଼େ ହୁ'ଲେ,
ଚାନ୍ଦିନୀ-ଉଜଳ ତମୁ ସଲମଳ୍
ପରାଗେ ଉଚଳ ଜାଗେ ଜୋଯାର,
ଅଧୋ ସୁମେ ଆସେ ତାର ନୟନ ଛେଯେ ॥

ଜଳ-ବାଲା ମୁକ୍ତା-ମାଲା ଗାଁଥେ ନିରାଲା
ଚାନ୍ଦେର ତରେ,
କାଜଳ-ବରଣୀ ତରଣୀ ତାଟିନୀ ଚ'ଲେଛେ ଧେଯେ ॥

—————*

ଶ୍ରୀମଦ୍ଭଗବତ

ପିଲୁ ମିଶ୍ର—କାନ୍ତି

ମହୁଯା ଫୁଲେର ମଦିର ବାସେ,
ନେଶାତେ ନୟନ ଝିମିଯେ ଆସେ ॥

ମାତାଳ ପାପିଯା ପିଯା ପିଯା ଡାକେ,
ଦୋଳନ-ଚାପାର ଝୁଲନ-ଶାଥେ,
ଅନାଲସ ବାୟେ ଘନ ଉଦାସେ ॥

ନିଂଦାଲି ଛାଓଯା ଚୈତାଲି ହାଓଯା,
ସ୍ଵପନେର ଘୋର ଲାଗେ ଆକାଶେ ।
ରୌମାଛିର ପାଥା ଜଡ଼ିଯେ ଆସେ ॥

————— * —————

ଶ୍ରୀମଦ୍ଭଗବତ

ଦେଶ—ନାଦରା

‘ ହପୁର ବେଳାତେ ଏକଳା ପଥେ
ଓ କେ ହେଲିଯା ହୁଲିଯା ଚଲିଯା ଯାଯ ।
କ୍ଷୟାପା ହାଓଯାତେ ଉଡ଼ିଛେ ଅଁଚ୍ଳା,
ଥୋପା ଖୁଲିଯା ଖୁଲିଯା ଖୁଲିଯା ଯାଯ ॥

ଛଳ କ’ରେ ଜଳ ଯାଯ ସେ ଆନିତେ
ଦେଖିଯା ଗୁରୁଜନ ଘୋଷଟା ଦିତେ
ଓ ସେ ଭୁଲିଯା ଭୁଲିଯା ଭୁଲିଯା ଯାଯ ॥

କାହାର ଗଲାର ମାଲାର ତରେ
ଆପନ ମନେ ଅଁଚଳ ଭ’ରେ
ଫୁଲ ତୁଲିଯା ତୁଲିଯା ତୁଲିଯା ଯାଯ ॥

କାର ବିରହେ ପରାଣ ଦହେ,
କିଶୋର ନେଶାଯ ମଦିର ମୋହେ
ଓ ସେ ଚୁଲିଯା ଚୁଲିଯା ଚୁଲିଯା ଯାଯ ॥

—————*

শৈল্পিকিদা-

বেহাগমিশ্র—কাফী

শিউলি-তলায় ভোর বেলায়
 কুসুম কুড়ায় পল্লী বালা ।
শেফালি পুলকে ধ'রে পড়ে মুখে
 ধোপাতে চিরুকে আবেশ-উতালা ॥

ঘোমটা খুলিয়া তার পিঠে লুটায়,
শিথিল কবরী লুটিছে পায়,
নৃত্যের ভঙ্গে ফুল তোলে রঙ্গে,
আধো অঁধার বন তার রূপে উজালা ॥

নিলাজ পাঁইজোরে তার ওঠে ঝঞ্চার রিনিঝিনি,
মন কয় চিনি চিনি,
এ কি গো বন-দেবীর সত্ত্বী ।
শিশির ধ'রে পায় আলতার রঙ্গ চায়,
পাথী তারি গান গায় বনে নিরালা ॥

—*—

ଶ୍ରୀମଦ୍ଭଗବତ

ଶିକ୍ଷା—ତ୍ରିତାଳୀ

ଯୌବନ-ସିନ୍ଧୁ ଟଲମଳ ଟଲମଳ,
ପ୍ରେମେର ଇନ୍ଦ୍ର ଆକାଶେ ସଲମଳ ।
ହଦୟ-ତଟିନୀ ଜୋଯାରେ ନେଚେ ଯାଯ,
ତରଙ୍ଗ-ରଙ୍ଗେ ଛଲଛଳ ଛଲଛଳ ॥

ଅନ୍ତର-ମନ୍ଦିର-ବାସିନୀ ଆଜି
ଆସିଲ ଆଲୋକେ ଫୁଲ-ସାଜେ ସାଜି
ନାଚୁନୀ ଛନ୍ଦେ ଚଲେ ସେ ଆନନ୍ଦେ
ଝରୁଳ ମନ୍ଦେ ଦୁଲାଯେ ବନତଳ ॥

ମଲ୍ଲିକା ଅତ୍ସୀ ଓଠେ ବନେ ବିକଞ୍ଜି
ତାର ତଣୁ-ଚନ୍ଦନ-ଗଞ୍ଜେ ।
ବାଜେ ଚୁଡ଼ି ଓ କଙ୍କଣ ମଣି-ବଙ୍କେ,
କୋକିଲ କୁହରେ କୁହ ଅବିରଳ ॥

———— * ———

ଶ୍ରୀମଦ୍ଭଗବତ

ଥାନ୍ତାଜ—କାଫ ।

ଚାରୁ ଚପଳ ପାଯେ ଯାଯ ଯୁବତୀ ଗୋରୀ ।
ଅଁଚଲେର ପାଲ ତୁ'ଲେ ସେ ଚଲେ ଅୟୁର-ପଞ୍ଚୀ-ତରୀ ॥

ଆଯ ରେ ଦେଖିବି ଯଦି ଭାଦରେର ଭରା ନଦୀ,
ଚଲେ କେ ବେ-ଦରଦୀ ଭେଙେ କୁଳ ଗିରି-ଦରୀ ॥

ମୁଖେ ଚାଦେର ମାୟା, କେଶେ ତମାଳ-ଛାୟା,
ଏଲୋଚୁଲେ ହୁ'ଲେ ହୁ'ଲେ ନେଚେ ଚଲେ ହାଓୟା-ପରୀ ॥

ନୟନ-ବାନେ ଘାରେ ପ୍ରାଣେ ଚରଣ-ଛେଁଯାଯ ଜୀବନ ଦାନେ,
ମାୟାବିନୀ ଯାତ୍ର ଜାନେ, ହା'ର ମାନେ ଉର୍ବବଶୀ ଅମ୍ବରୀ ॥

———— * ———

ଶ୍ରୀଧାମି

ଭାଟୀଆଳି—କାହାଁ

ও-পারের ঐ চরে যখন চুল খু'লে সে দাঢ়ায়
 কালো মেঘের ভিড় লেগে যায় আকাশের ঐ পাড়ায়।
 পা ছুঁতে তার নদীর জলে জোয়ার আসে ধেয়ে।
 সে ভিন্ন-গাঁয়েরই মেয়ে ॥

চোখ তুলে সে ঘেঁথের পানে ভুজ যখন হানে,
 অমৃনি ওঠে রামধনু গো সেই চাহনির টানে ।
 কপালের সে ঘাম ঘুচে গো অঁচল যখন খু'লে,
 ধানের ক্ষেতে ঢেউ খে'লে যায় দরিয়া উঠে দু'লে,
 আমি চোখের জলে খুঁজি তারেই দুখের তরী বেয়ে,
 সে ভিন্গায়েরই মেয়ে ॥

ଶ୍ରୀମଦ୍ଭଗବତ

ଭାଟିଆଲି—କାହାଁ

ଆମାର ଭାଙ୍ଗା ନାୟେର ବୈଠା ଚେ'ଲେ
 ଆମି ଖୁଁଜେ ବେଡ଼ାଇ ତାରେଇ ରେ ଭାଇ
 ସେ ଗିଯେଛେ ଆମାଯ ଫେଲେ ॥

ଆମାର ତୋଦେର ଯତାଇ ସର ଛିଲ ଭାଇ
 ଏମନି ଗାଙ୍ଗେର କୁଳେ,
 ସେଇ ସରେତେ ରାପେର ଜୋଯାର
 ଉଠିତୋ ହୁ'ଲେ ହୁ'ଲେ ।

ସେଇ ସୋନାର ପରୀ ଉଡ଼େ ଗେଛେ
 ସୋନାର ପାଥା ମେଲେ ॥

ପାଯେ ଚ'ଲେ ଖୁଁଜି ତାରେ, ଗାଁଯେ ଗାଁଯେ ଖୁଁଜି,
 ନାହିତେ ଚ'ଲେ ବୌ-ବି, ଆମି ଭାବି ସେ-ଇ ବୁଝି ।

ଚାଦେର ଦେଶେର ଯେଯେ ସେ ଭାଇ ଗେଛେ ବାପେର ବାଡ଼ୀ,
 ମାଟିତେ ଘୋର ପା ବୀଧା ଭାଇ ଉ'ଡ଼େ ଯେତେ ନାରି ।
 ହାରାଲେ ସବ ଯାଯ ପାଓଯା ଭାଇ,
 ଶୁଦ୍ଧ ମାନୁଷ ନାହି ମେଲେ ॥

—————*

শুল্পামিদা ।

কাফি—ঠুমৰী

বনে চলে বনমালি বনমালা দুলায়ে ।
তমালে কাজল-মেঘে শ্যাম-তুলী বুলায়ে ॥

ললিত মধুর ঠামে কভু চলে কভু থামে,
চাঁচর চিকুরে বামে শিথি-পাখা দুলায়ে ॥

ডাকিছে রাখাল-দলে, “আয়রে কানাই” ব’লে,
ডাকে রাধা তরুতলে ঝুলনিয়া ঝুলায়ে ॥

যমুনার তীর ধরি’ চলিছে কিশোর হরি,
বাজে বাঁশের বাঁশরী ওজনারী ভুলায়ে ॥

—————*

ଶ୍ରୀପ୍ରମିଗିଦି-

ଦେଖ-ଜୟଜୟନ୍ତୀ—ଏକତାଳା

ଘନ-ଘୋର-ଘେଘ-ଘେରା ଦୁର୍ଦିନେ ଘନଶ୍ୟାମ
ଭୂ-ଭାରତ ଚାହିଁଛେ ତୋମାୟ ।
ଧରିତେ ଧରାର ଭାର, ନାଶିତେ ଏ ହାହାକାର
ଆରବାର ଏସ ଏ ଧରାୟ ॥

ନିଖିଲ ମାନବଜାତି କଲହ ଓ ଦ୍ଵନ୍ଦ୍ଵ
ପୀଡ଼ିତ ଶ୍ରାନ୍ତ ଆଜି କୌଦେ ନିରାନନ୍ଦେ,
ଶଙ୍ଖ ପଦ୍ମ ହାତେ ଏ ଘୋର ତିମିର-ରାତେ
ତିମିର-ବିଦାରୀ ଏସ ଅରୁଣ-ପ୍ରଭାୟ ॥

ବିଦୂରିତ କର ଏଇ ନିରାଶା ଓ ଭୟ
ମାନୁଷେ ମାନୁଷେ ହୋକ ପ୍ରେମ ଅଞ୍ଚଯ ।

କଲିତେ ଦଲିତେ ଏସ ଏଇ ଦୁଖ ପାପ ତାପ,
ଦେହ ବର ଝୁଲ୍ଦର, ଶେଷ ହୋକ ଅଭିଶାପ !
ଗଦା ଓ ଚକ୍ର କରେ ଅରିନ୍ଦମ ଏସ,
ହତ-ମାନ ଦୂର୍ବଲ ମାଗିଛେ ସହାୟ ॥

—————*

ଶ୍ରୀମଦ୍ଭଗବତ

କୀର্তନ

ମୋର ପୁଞ୍ଜ-ପାଗଳ ମାଧବୀ କୁଞ୍ଜେ
 ଏହିତ ପ୍ରଥମ ମଧୁପ ଗୁଞ୍ଜେ,
 ତୁମି ଯେଯୋନା ଆଜି ଯେଯୋନା ॥

ମମ ଚନ୍ଦ୍ର-ହସିତ ମାଧବୀ ନିଶୀଥ
 ବିବାଦେର ସେଇ ଛେଯୋନା ॥

ହେର ତରଣ ତମାଲ କରଣ ଛାଯାଯ
 ଆସନ ବିଛାୟେ ତୋମାରେ ସେ ଚାଯ,
 ତୋମାର ବୀଶିର ବିଦାୟ-ଛୁରେ
 ବନେ କଦମ୍ବ-କେଶର ଝୁରେ ;

ଓଗୋ ଅକରଣ ! ଏ ସକରଣ ଗୀତି ଗେଯୋନା
 ତୁମି ଯେଯୋନା ଆଜି ଯେଯୋନା ॥

ଶ୍ରୀପ୍ରାଗିଦି~

ତୋଳା ବନ-ଫୁଲ ରଯେଛେ ଆଚଲେ
ହୟନିକ ମାଲା ଗାଁଥା,
ବକୁଲେର ଛାୟେ ନବ କିଶଳଯେ
ହୟନି ଆସନ ପାତା ।

ମୁକୁଲିକା ଘୋର କାନ୍ଦା ସଲାଜ
ଦଲିଓ ନା ପାଯେ, ହେ ରାଜାଧିରାଜ !

ମମ ଅଧରେର ହାସି କରିଓନା ବାସି,
ପରବାସୀ, ସେତେ ଚେଯୋନା !

ତୁମି ଯେଯୋନା ଆଜି ଯେଯୋନା ॥

শুল্পামিদা

কানাড়া মিশ্র—কল্পক

মনে যে মোর মনের ঠাকুর
তারেই আমি পূজা করি,
আমার দেহের পঞ্চভূতের
পঞ্চপ্রদীপ তু'লে ধরি' ॥

ফকির যোগী হয়ে বনে
ফিরি না তার অস্বেষণে,
মনের দুয়ার খু'লে দেখি
রূপের জোয়ার, ঘরি ঘরি ॥

আছেন যিনি ঘিরে আমায়
তাঁরে আমি খুঁজব কোথায়,
সমুদ্রের খুঁজে বেড়াই
সমুদ্রেতেই ভাসিয়ে তরী ॥

মন্দিরের এ বন্ধ খেঁপে
ঠাকুর কি রয় পূজার লোভে ?
মনের ধেঁওয়া বাড়াও আরো
ধূপের ধেঁওয়ায় পায় না হরি ॥

—————*

ପ୍ରଦ୍ରମିଷି

ତୈରବୀ—ଏକତାଳ

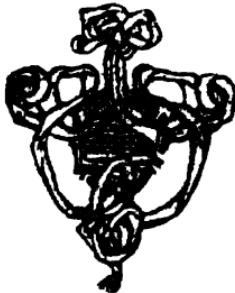
ଶେଇ ଦେହେଇ ରଙ୍ଗମହଲାୟ
ଖେଲିଛେନ ଲୀଲା-ବିହାରୀ ।
ମିଥ୍ୟା ମାୟା ନୟ ଏ କାଯା
କାଯାଯ ହେରି ଛାୟା ତାରି ॥

ରମପର ରସିକ ରମପ ରମପ
ଖେଲେ ବେଡ଼ାଯ ଚୁପେ ଚୁପେ,
ଅନେର ବନେ ବାଜାଯ ବାଶି
ମନ-ଉଦ୍‌ଦ୍‌ଵୀ ବନ-ଚାରୀ ॥

ତାର ଖେଲା-ଘର ତୋର ଏ ଦେହ,
ସେ ତ ନହେ ଅନ୍ୟ କେହ
ଲେ ଯେ ରେ ତୁଇ,—ତବୁ ମୋହ
ଘୁଚ୍ଲନା ତୋର ହାୟ ପୂଜାରୀ ।

ଶ୍ରୀମଦ୍ଭଗବତ

ଖୁଁଜିମୁ ତାରେ ଠାକୁର-ପୂଜାଯ
ଉପାସନାଯ ନାମାଜ ରୋଜାଯ,
ଚା'ଲ କଳା ଆର ସିନ୍ଧି ଦିଯେ
ଧର୍ବବି ତାରେ, ହାଯ ଶିକାରୀ !
ପାଲିଯେ ବେଡ଼ାଯ ମନ-ଆଞ୍ଜଳାଯ
ସେ ଯେ ଶିଶୁ ପ୍ରେମ-ଭିକ୍ଷାରୀ

শিষ্টাচাল

(বৈরবী) ভজন—কাফী

হে চির-সুন্দর, বিশ্ব চরাচর
তোমারি ঘনোহর রূপের ছায়া ।
রবিশঙ্গী তারকায় তোমারি জ্যোতি ভায়
রূপে রূপে তব অরূপ কায়া ॥

দেহের শ্঵বাস তব কুসুম-গন্ধে,
তোমার হাসি হেরি শিশুর আনন্দে,
জননীর রূপে তুমি আমাদেরে যাও চুমি’
তব স্নেহ-প্রেমরূপ—কন্যা জায়া ॥

হে বিরাট শিশু ! এ যে তব খেলনা—
ভাঙ্গা গড়া নিতি নব, দুখ শোক বেদনা ।

শ্যামল পল্লবে সাগর-তরঙ্গে
তব রূপ লাবণী হৃ'লে ওঠে রঞ্জে,
বিহগের কঢ়ে তব মধু কাকলি,
মায়াময় ! শত রূপে বিছাও মায়া ॥

—————*

ଶ୍ରୀଧାରି-

ପିଲୁ ବାରୋଯାଁ—ତ୍ରିତାଳୀ

(ଦୈତ ଗାନ)

উভয়ে— কপোত কপোতী উড়িয়া বেড়াই
সুদূর বিমানে আমরা দুজনে ।
কানন কান্তার শিহরি' উচ্চে
মোদের প্রণয়-মন্দির কুজনে ॥

শ্রী— অমর গুল্মে বঙ্গুল গীতি
হেরিয়া আগার বঁধুর শ্রীতি

পুরুষ— আগার প্রিয়ার নয়নে ঢাহি
কুসুম ফুটে ওঠে বিপিনে বিজনে ॥

স্ত্রী— তোমা ছাড়া স্বর্গ চাহিনা প্রিয় ।
মোদের প্রেমে চাঁদ আসে নেমে
মাটির পাত্রে পান করি অমিয় ।

পুরুষ— বিশ্ব ভুলায়ে এই রাঙ্গা পায়ে
আমারে বেঁধেছ জীবনে ঘরণে ॥

— * —

গুণ্ঠাগিদি

কাফি মিশ্র—কাফ'।

এ কোথায়—আসিলে হায় তৃষিত ভিথারী
হায় পথ ভোলা পথিক হায় মৃগ মরচারী ॥

তোমার আমার পথে প্রিয় ছিলাম যবে পরাণ পাতি
সেদিন যদি আসিতে নাথ হইতে ব্যাথার সাথী ।
ধোওয়ালে নয়ন জলে পা মুছাতাম আকুল কেশে
আজ কেন দিবা শেষে এলে নাথ মলিন বেশে
হায় বুকে লয়ে ব্যথা আসিলে ব্যথাহারী ॥

স্মৃতির যে শুকাল মালা যতনে রেখেছি তুলি
ছুঁইয়ে সে হার ঝরাওনা ম্লান তার কুস্মগুলি
হায় জ্বলুক বুকে চিতা তায় ঢেলো না আর বারি ॥

————— * —————

ଶ୍ରୀମଦ୍ଭଗବତ

গোড়-সারং—কাউয়ালী

ଚଲେ ବାଲା ଛୁ'ଲେ, ଛୁ'ଲେ,
ଏଲୋ-ଖୋପା ପଡ଼େ ଖୁ'ଲେ,
ଚାହେ ଅମର କୁଞ୍ଚମ ଭୁ'ଲେ
ତମୁର ତାର ସୁରଭି ॥

ନାଚେର ଛନ୍ଦେ ଦୋହୁଳ,
ଟଲେ ତାର ଚରଣ ଚଟୁଳ,
ହରିଣୀ ଚାଯ ପଥ-ବେଙ୍ଗୁଳ,
ମାୟା-ଲୋକ-ବିହାରିଣୀ ରଚ' ଚଲେ ଛାୟା-ଛବି ॥

— * —

ଶ୍ରୀମଦ୍ଭଗବତ

ସିଙ୍ଗୁ ମିଶ୍ର—କାର୍ଫ୍

ଶିଉଲି ଫୁଲେର ମାଳା ଦୋଳେ
ଶାରଦ-ରାତରେ ବୁକେ ଏ ।
ଏଥନ ରାତେ ଏକଳା ଜାଗି
ମାଥେ ଜାଗାର ସାଥୀ କହ ॥

ବକୁଳ ବନେ ଏକଳା ପାଥୀ
ଆକୁଳ ହ'ଲ ଡାକି' ଡାକି',
ଆମାରଓ ପ୍ରାଣ ଥାକି ଥାକି'
ତେମନି ଡେକେ ଓଠେ ସହ ॥

କବରିତେ କରବୀ ଫୁଲ ପରିଯା ପ୍ରେମେ ଗରବିନୀ
ଯୁମାଯ ବଁଧୁର ବାହୁ-ପାଶେ, ବିମାଯ ଦ୍ୱାରେ ନିଶୀଥିନୀ
ଡାକେ ଆମାଯ ଦୂରେର ବଁଶୀ
କେମନେ ଆର ସରେ ରହଇ ॥

—————*

ପ୍ରଦ୍ରମିଶ୍ର ।

କେନାରା—ଏକତାଳ

ସ୍ଵଦେଶ ଆମାର ! ଜାନିନା ତୋମାର
ଶୁଧିବ ମା କବେ ଝଣ ।
ଦିନେର ପରେ ମା ଦିନ ଚ'ଲେ ଯାଇ
ଏଲନା ସେ ଶୁଭଦିନ ॥

ଥାଇ ଦାଇ ଆର ଆରାମେ ଘୁମାଇ
ପାଗଲେର ଯେନ ବ୍ୟଥା-ବୋଧ ନାହି,
ଲଲାଟ-ଲିଥନ ବଲିଯା ଏଡ଼ାଇ
ଭୀରୁତା, ଶକ୍ତି କ୍ଷୀଣ ।
ତୁମି ଅଭାଗିନୀ, ସନ୍ତାନ ତବ
ସମାନ ଭାଗ୍ୟହୀନ ॥

ପ୍ରମୁଖଗାଁ

କତ ଶତାବ୍ଦୀ କରେଛି ମା ପାପ
 ମାନୁଷେରେ କରି ସ୍ଥଣ୍ଠା,
 ଜାନି ମା ମୁକ୍ତି ପାବନା ତାହାର
 । ପ୍ରାୟଶ୍ଚିତ୍ତ ବିନା ।

ସ୍ଵଦେଶ ବଲିତେ ବୁଝେଛି କେବଳ
 ଦେଶେର ପାହାଡ଼ ମାଟୀ ବାୟୁ ଜଳ,
 ଦେଶେର ମାନୁଷେ ସ୍ଥଣ୍ଠା କରି
 ଚାଇ କରିତେ ଦେଶ ସ୍ଵାଧୀନ ।
 ଯତ ଯେତେ ଚାଇ ତତ ପଥେ ତାଇ
 ହଇ ମା ଧୂଲି-ବିଲୀନ ॥

ଶୁଦ୍ଧ ମେଚ୍ଛ କାଙ୍ଗଳ ଭାବିଯା
 ରେଖେଛି ଯାଦେରେ ଚରଣେ ଦାବିଯା
 ତାଦେର ଚରଣ-ଧୂଲି ମାଥି ଯଦି
 ଆସିବେ ସେ ଶୁଭଦିନ ।
 ନୂତନ ଆଲୋକେ ଜାଗିବେ ପୁଲକେ
 ଜନନୀ ବ୍ୟଥା-ଘଲିନ ॥

ଶ୍ରୀମଦ୍ଭଗବତ

ପାହାଡ଼ୀ—ଏକତାଳ ।

ସ୍ଵପ୍ନେ ଦେଖେଛି ଭାରତ-ଜନନୀ
ତୁଇ ଯେନ ରାଜରାଜେଷ୍ଟରୀ ।
ନବୀନ ଭାରତ ! ନବୀନ ଭାରତ !
ସ୍ତବ-ଗାନ ଓଠେ ଭୁବନ ଭରି' ॥

ଶସ୍ତ୍ରେ ଫସଲେ ଡେକେଛେ ମା ବାନ,
ମାଟେ ଓ ଥାମାରେ ଧରେନାକୋ ଧାନ,
ମୁଖ-ଭରା ହାସି, ହାସି-ଭରା ପ୍ରାଣ,
ନଦୀ-ଭରା ଯେନ ପଣ୍ୟ-ତରୀ ॥

ପଡୁ ଯାରା ପଡେ ବକୁଳ-ଛାଯେ
ଶୁଷ୍କ ସବଲ ଆଦୁଲ ଗାୟେ,
ଶେଯେରା ଫିରିଛେ ମୁକ୍ତ ବାୟେ
କଳ-ଭାଷେ ଦିକ ମୁଖର କରି' ।

ଶ୍ରୀମଦ୍ଭଗବତ

ଭୁଲିଯା ଈର୍ଷ୍ୟା ଭୋଗ ଆସନ୍ତି
 ଧରାର କ୍ଳାନ୍ତ ଅସ୍ଵର-ଶକ୍ତି
 ଏସେଠେ ଶିଖିତେ ପ୍ରେମ ଓ ଭକ୍ତି
 ନବ ଭାରତେର ଚରଣ ଧରି' ॥

ତବ ପ୍ରେମେ ତବ ଶୁଭ ଇଞ୍ଜିତେ
 ଅଭାବ ଯେମ ଶା ନାହି ପୃଥିବୀତେ,
 ସ୍ଵର୍ଗ ନାମିଯା ଏସେଛେ ମାଟିତେ
 ଶୁଦ୍ଧ ଆନନ୍ଦ ପଡ଼ିଛେ ଝରି' ॥

ଶ୍ରୀମଦ୍ଭଗବତ

ମାର୍କେର ସୂର

ହୁରନ୍ତ ହୁର୍ମଦ ପ୍ରାଣ ଅଫୁରାନ
ଗାହେ ଆଜି ଉନ୍ନତ ଗାନ ।
ଲଜ୍ଜି ଗିରି ଦରୀ
ଝଞ୍ଚା-ନୃପୁର ପରି
ଫେରେ ମହୁ କରି' ଅସୀଯ ବିମାନ ॥
ଆମାଦେର ପଦଭରେ ଧରା ଟଳମଳ,
ଅଗିଗିରି ଭୟେ ମହୁ ନିଶ୍ଚଳ,
କଷ୍ପମାନା ଧରା ଶାନ୍ତ ଅଟଳ
ଚରଣେ ଲୁଟ୍ଟାଯ ଘୋର ସିଙ୍ଗୁ-ତୁଫାନ ॥

ମୋରା
କରି
ମୋଦେରେ
ପ୍ରାଣି ଯାଇ କାଳ-ଭୈରବ
ଆମାଦେର ହାତେ ହୃଦ୍ୟର ପରାଭବ,
ହୃଦ୍ୟ ନିଙ୍ଗାଡ଼ି' ଆନି ଜୀବନ-ଆସବ
ମାନୁଷେ କରେଛି ମୋରା ମହାମହିଯାନ ॥

ଶ୍ରୀମଦ୍ଭଗବତ

ପେଗ୍ୟାନ୍

ଜଗତେ ଆଜିକେ ଯାରା ଆଗେ ଚଲେ ଭୟ-ହାରା
ଡେକେ ଯାଯ ଆଜି ତାରା, ଚଳ୍ ରେ ସୁମୁଖେ ଚଳ୍ ।
ପିଛୁ ପାନେ ଚେଯେ ମିଛେ ପ'ଡେ ଆଛି ସବ ନୀଚେ,
ଚାସ୍ନେ ରେ ତୋରା ପିଛେ ଅଗ୍ର-ପଥିକ ଦଲ ॥

ଚଲାର ବେଗେ ଉଠିବେ ଜେଗେ ବନେ ନୂତନ ପଥ,
ବର୍ତ୍ତମାନେର ପାନେ ମୋଦେର ଚଲିବେ ଅରଣ୍-ରଥ,
ଅତୀତ୍ ଆଜି ପତିତ୍ ରେ ଭାଇ, ରଚିବ ଭବିଷ୍ୟତ,
ସ୍ଵର୍ଗ ମୋରା ଆନ୍ବ, ନା ହ୍ୟ ଯାବ ରସାତଳ ॥

ରହିବନା ପିଛେ ପ'ଡେ
ଅତୀତେର କଞ୍ଚାଲ ଧ'ରେ
ବହିବେ ନବ ଜୀବନ-ସ୍ନୋତ
ଯୌବନ-ଚକ୍ରଳ ।

ବିଶ୍ୱ-ସଭାଙ୍ଗନେ ସକଳ ଜାତିର ସନେ
ବସିବ ସମ ଆସନେ ଗୌରବ-ଉଜ୍ଜ୍ଵଳ ॥

শ্রীমতীগিদি ।

বাউল—লোকা

আমার দেশের মাটি
ও ভাই খাঁটি সোণার চেয়ে খাঁটি ॥

এই দেশেরই মাটি জলে
এই দেশেরই ফুলে ফলে
তৃষ্ণা মিটাই মিটাই ক্ষুধা
পিয়ে এরি দুধের বাটি ॥

এই মায়েরই প্রসাদ পেতে
মন্দিরে এর এঁটো খেতে
তীর্থ ক'রে ধন্য হ'তে আসে কত জাতি ।
এই দেশেরই ধূমায় পড়ি
মাণিক যায় রে গড়াগড়ি,
বিশে সবার ঘূর ভাঙাল
এই দেশেরই জিয়ন-কাঠি ॥

ଶ୍ରୀମଦ୍ଭଗବତ

ଏই ମାଟି ଏই କାନ୍ଦା ମେଥେ
 ଏই ଦେଶେରଇ ଆଚାର ଦେଖେ
 ସଭ୍ୟ ହଲ ନିଖିଲ ଭୁବନ ଦିବ୍ୟ ପରିପାଟି ।
 ଏହି ସମ୍ବ୍ୟାସିନୀ ସକଳ ଦେଶେ
 ଜ୍ଵାଲାଲ୍ଲ ଆଲୋ ଭାଲୋବେସେ
 ମା ଆଧାର ରାତେ ଏକଳା ଜାଗେ
 ଆଗଳେ ରେ ଏହି ଶମାନ-ଘାଁଟି ॥

ପ୍ରଦ୍ବୁଗିଚ -

ଥାନ୍ତାଜ—ଦାଦରୀ

ଗଙ୍ଗା ସିଞ୍ଚୁ ନର୍ମଦା କାବେରୀ ଯମୁନା ଏଣ୍ଠ
ବହିଯା ଚଲେଛେ ଆଗେର ଘନ
କଇ ରେ ଆଗେର ମାନୁଷ କଇ ॥

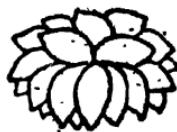
ମୌଳି ଶ୍ରୀ ସେ ହିମାଲୟ
ତେମନି ଅଟଳ ମହିମ-ମୟ
ନାହି ତାର ସାଥେ ଦେଇ ଧ୍ୟାନୀ ଝାପି,
ଆମରାଓ ଆର ଦେ ଜାତି ମହି ॥

ଆଛେ ଦେ ଆକାଶ—ଇନ୍ଦ୍ର ନାହି,
କୈଲାସେ ଦେ ଯୋଗୀନ୍ଦ୍ର ନାହି,
ଅନ୍ନଦା-ଶୁତ ଭିକ୍ଷା ଚାହି
କି କହିବ ଏରେ କପାଳ ବହି ॥

ଶ୍ରୀମଦ୍ଭଗବତ

ମେହି ମେ ଆଗ୍ରା ଦିଲ୍ଲି ଭାଇ
ଆଛେ ପ'ଡେ, ମେହି ବାନଶା ନାଇ,
ନାଇ କୋହିନୁର ଘୟର ତଥ୍ବତ୍
ନାଇ ମେ ବାହିନୀ ବିଶ୍ଵଜୟୀ ॥

ଆମରା ଜାନିନା, ଜାନେନା କେଉ
କୂଳେ ବ'ଦେ କତ ଗଣିବ ଚେଉ,
ଅନେକ ସଯେଛି, ସହିବ ଏଓ
ତୁଥ ତାପ ଶୋକ ଆରୋ କତଇ ॥

ইস্লামী গান

শ্রদ্ধাগিদি

মর্সয়া

এল শোকের সেই মোহর'ম কারুলার স্মৃতি লয়ে ।
আজি বে-তাব বিশ্ব মুসলিম সেই শোকে রোয়ে রোয়ে ॥

মনে পড়ে আসুগরে আজ
পানি চাহিয়া পেল শাহাদত পিয়াসা ছধের বাচ্চায়
হোসেনের বক্ষে রয়ে ॥

এক হাতে বিবাহের কাঙ্গন
বেহোশ্ খিমাতে সকিনা এক হাতে কাসেমের লাশ,
অসহ বেদনা সয়ে ॥

ঝরিছে আঁথিতে খুন হায়
মানুষ ব'লে সহে এত জয়নাল বেহোশ্ কেঁদে
পাথরও যেত ক্ষয়ে ॥

শূন্য পিঠে কাঁদে দুল দুল
আসুমানে শোকের বারেষ্ হজরত হোসেন শহীদ,
ঝরে আজি খুন হয়ে ॥

—————*

ଶ୍ରୀମଦ୍ଭଗବତ

ଦେଶ—କାଓସାଙ୍ଗୀ

ବହିଛେ ସାହାରାୟ ଶୋକେର “ଲୁ” ହାଓୟା,
ତୁଳେ ଅସୀମ ଆକାଶ ଆକୁଳ ରୋଦନେ ।
ନୂହେର ପ୍ରାବନ ଆସିଲ ଫିରେ ଯେନ ।
ଘୋର ଅଞ୍ଚଳ ଶ୍ରାବଣ-ଧାରା ଝରେ ସଘନେ ॥

ହାୟ ହୋସେନା ହାୟ ହୋସେନା ବଲି’
କାଦେ ଗିରି ଦରୀ ମରୁ ବନଶଳୀ,
କାଦେ ପଣ୍ଡ ଓ ପାଖୀ ତରଳତାର ସନେ ॥

ଫକୀର ବାଦଶାହ ଗରୀବ ଓମରାହେ
କାଦେ ତେମନି ଆଜୋ, ତାରି ମର୍ମିଯା ଗାହେ,
ବିଶ୍ୱ ଯାବେ ମୁ'ଛେ, ମୁଛିବେନା ଏ ଝାସୁ,
ଚିର, କାଳ ଝରିବେ କାଳେର ନୟନେ ॥

ଫଳ୍ପୁଧାରା ସମ ସେଇ କାଦନ-ନଦୀ
କୁଳ-ମୁସ୍ତଳିଘ ଚିତେ ବହେ ଗୋ ନିରବଧି,
ଆସୁଧାନ ଓ ଜମୀନ୍ ରହିବେ ଯତଦିନ
ସବେ କାଦିବେ ଏମନି ଆକୁଳ କାଦନେ ॥

ପ୍ରତ୍ିଗିଦି-

ବୈରବୀ—କାହୀ

ଈନ୍‌ଜୋହାର ଚାନ୍ ହାସେ ଏ
ଏମ ଆବାର ଦୁଃଖା ଈନ୍ ।
କୋରବାଣୀ ଦେ କୋରବାଣୀ ଦେ,
ଶୋନ୍ ଖୋଦାର ଫରମାନ ତାକୀନ୍ ॥

ଏମନି ଦିନେ କୋରବାଣୀ ଦେନ
ପୁଲେ ହଜରତ ଇବ୍ରାହିମ,
ତେମନି ତୋରା ଖୋଦାର ରାହେ
ଆୟ ରେ ହବି କେ ଶହୀନ୍ ॥

ମନେର ମାଝେ ପଣ୍ଡ ଯେ ତୋର
ଆଜକେ ତାରେ କରୁ ଜବେହ
ପୁଲ୍‌ସରାତରେ ପୁଲ ହ'ତେ ପାର
ନିଯେ ରାଖୁ ଆଗାମ ରଶୀନ୍ ॥

ଶ୍ରୀଗିଦା-

ଗଲାୟ ଗଲାୟ ମିଳ ରେ ସବେ
ଭୁ'ଲେ ଯା ଘରୋଯା ବିବାଦ,
ଶିର୍ନୀ ଦେ ତୁଇ ଶିରୀନ୍ ଜବାନ
ତଶ୍ଚତରୀତେ ପ୍ରେମ୍ ମହିନ୍ ॥

ମିଳନେର ଆରୁଫାତ ମୟଦାନ
ହୋକ ଆଜି ଗ୍ରାମେ ଗ୍ରାମେ,
ହଜେର ଅଧିକ ପାବି ସଞ୍ଚାର
ଏକ ହ'ଲେ ସବ ମୁସ୍ଲିମେ ।
ବାଜ୍ ବେ ଆବାର ନୁତନ କ'ରେ
ଦୀନୀ ଡଙ୍କା, ହୟ ଉତ୍ତୀଦ ॥

—*—

ଶ୍ରୀମଦ୍ଭଗବତ-

ଇମନ ମିଶ୍ର—ପୋଣ୍ଡା

ତଥକିକ ଦାଓ ଖୋଦା ଇସ୍ଲାମେ
ମୁସଲିମ-ଜଁହା ପୁନଃ ହୋକ ଆବାଦ ।
ଦାଓ ସେଇ ହାରାନୋ ଝଲତାନତ୍ ,
ଦାଓ ସେଇ ବାହୁ, ସେଇ ଦିଲ୍ ଆଜାଦ ॥

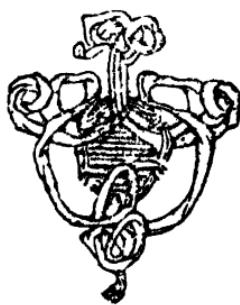
ଦାଓ ବେ-ଦେରେଗ୍ ତେଗ୍ ଜୁଲ୍ ଫିକାର
ଥୟବର-ଜୟୀ ଶେରେ-ଖୋଦାର,
ଦାଓ ସେଇ ଖଲିକା ମେ ହାଶମତ୍ ,
ଦାଓ ସେଇ ମଦିନା ମେ ବୋଗ୍ ଦାଦ ॥

ଦାଓ ମେ ହାମ୍ବଜା ସେଇ ବୀର ଓଲିଦ
ଦାଓ ସେଇ ଓମର ହାରୁଗ-ଅଳ୍-ରଶୀଦ,
ଦାଓ ସେଇ ସାଲାହ-ଉଦ୍ଦୀନ ଆବାର
ପାପ ଦୁନିଆତେ ଚଲୁକ ଜେହାଦ ॥

ଶ୍ରୀମଦ୍ଭଗବତ

ଦାଓ ସେଇ ଝମୀ ସାନୀ ହାଫିଜ
 ସେଇ ଜାମୀ ଧୈଯାମ୍ ସେ ତବ୍‌ରିଜ୍ ।
 ଦାଓ ଦେ ଆକବର ସେଇ ଶାହଜାହାନ
 ସେଇ ତାଜମହଲେର ସ୍ଵପ୍ନ-ସାଧ ॥

ଦାଓ ଭାଯେ ଭାଯେ ସେଇ ମିଳନ
 ସେଇ ଶାର୍ଥତ୍ୟାଗ ସେଇ ଦୃଷ୍ଟି ଘନ,
 ହୋକ୍ ବିଶ୍ୱ-ମୁସିଲିମ ଏକ-ଜାମାତ
 ଉଡୁକୁ ନିଶାନ ଫେର ଯୁକ୍ତ-ଚାନ ॥

ପ୍ରିନ୍ଦାଗିଚି

ହାତୀର ମିଶ୍ର—କାର୍ଫ୍

ସାହାରାତେ ଡେକେଛେ ଆଜ ବାନ, ଦେଖେ ଯା ।

ଅରୁତ୍ତମି ହଲ ଗୁଲିସ୍ତାନ, ଦେଖେ ଯା ॥

ସେଇ ବାନେରଇ ଛେଁଓୟାଯ ଆବାର ଆବାଦ ହଲ ଦୁନିଆ,
ଶୁକ୍ଳନୋ ଗାଛେ ମୁଞ୍ଜରିଲ ପ୍ରାଣ ଦେଖେ ଯା ॥

ବିରାନ ମୂଲୁକ ଆବାର ହଲ ଗୁଲେ ଗୁଲେ ଗୁଲ୍ଜାର
ଅକାତେ ଆଜ ଚାନ୍ଦେର ବାଥାନ, ଦେଖେ ଯା ॥

ସେଇ ଦରିଯାଯ ପାରାପାରେର ତରୀ ଭାସେ କୋରୁଆନ,
ଓଡ଼ି ତାହେ କଲେମାର ନିଶାନ, ଦେଖେ ଯା ॥

କାଣ୍ଡାରୀ ତାର ବନ୍ଧୁ ଖୋଦାର ହଜରତ ମୋହାମ୍ମଦ
ଯାତ୍ରୀ—ଧାରା ଏନେଛେ ଇମାନ ଦେଖେ ଯା ॥

ସେଇ ବାନେ କେ ଭାସ୍ବି ରେ ଆଯ
ଯାବି ରେ କେ ଫିରୁଦୌସ୍,
ଖେଯା-ଘାଟେ ଡାକିଛେ ଆଜାନ, ଦେଖେ ଯା ॥

————*————

ଶ୍ରୀମଦ୍ଭଗବତ

ସିଙ୍କ-ଭେଦବୈ—କାର୍ଫୀ

ଉନ୍ମତ୍ ଆମି ଗୁନାହଗାର
ତବୁ ଭୟ ନାହି ରେ ଆମାର ।
ଆହୁଏ ଆମାର ନବି
ଯିନି ଖୋଦୁ ହବିବ ଖୋଦାର ॥

ଯାହାର ଉନ୍ମତ୍ ହ'ତେ ଚାହେ ସକଳ ନବୀ ।
ତାହାରି ଦାମନ ଧରି
ପୁଲସରାତ ହବ ହବ ପାର ॥

କାନ୍ଦିବେ ରୋଜ-ହାଶରେ ସବେ
ସବେ ନଫ୍‌ସି ଯ୍ୟା ନଫ୍‌ସି ରବେ,
ଯ୍ୟା ଉନ୍ମତୀ ବ'ଲେ ଏକା
କାନ୍ଦିବେନ ଆମାର ମୋଖ୍‌ତାର ॥

ପ୍ରମୋଦି

କାନ୍ଦିବେଳ ସାଥେ ମା ଫାତେମା
ଧରିଯା ଆରଶ୍ ଆଲ୍ଲାର
ହୋସାଯନ୍ତେର ଖୁନେର ବନ୍ଦଲାଯ
ମାଫୀ ଚାଇ ପାପୀ ସବାକାର ॥

ଦୋଜଖ ହେଯେଛେ ହାରାମ
ଯେ ଦିନ ପଡ଼େଛି କଲେମା
ଯେଦିନ ହେଯେଛି ଆନି
କୋରାନେର ନିଶାନ-ବର୍ଦ୍ଦାର ॥

—————*————

ଶ୍ରୀମଦ୍ଭଗବତ

ପିଲୁମିଶ୍ର—କାଫ୍ଟା

ଫିରି ପଥେ ପଥେ ମଜ୍ଜୁଁ ଦୀଓଯାନା ହୟେ ।
ବୁକେ ମୋର ଏଯ୍ ଖୋଦା ତୋମାରି ଏଶ୍ କ୍ର ଲୟେ ॥

ତୋମାର ନାମେର ତସ୍ମିହ ଲୟେ ଫିରି ଗଲେ,
ଦୁନିଆଦାର ବୋରେନା ମୋରେ ପାଗଳ ବଲେ,
ଓରା ଚାହେ ଧନଜନ ଆମି ଚାହି ପ୍ରେମ-ଘୟେ ॥

ଆଛ ସକଳ ଠୀଯେ ଶୁ'ନେ ବଲେ ସବେ
ଏମନି ଚୋଥେ ତୋମାର ଦିଦାର କବେ ହବେ,
ଆମି ମନସ୍ତର ନହି ଯେ ପାଗଳ ହବ “ଆନାଲହକ” କଯେ ॥

ତୋମାର ହବିବେର ଆମି ଉନ୍ମତ ଏଯ୍ ଖୋଦା,
ତାଇତୋ ଦେଖିତେ ତୋମାଯ ସାଧ ଜାଗେ ସଦା,
ଆମି ମୁସା ନହି ଯେ ବେହେଶ୍ ହୟେ ପଡ଼ିବ ଭୟେ ॥

ତୋମାରି କରଣ୍ୟ ଯାବଇ ତୋମାୟ ଜେନେ,
ବସାବ ମୋର ହଦେ ତୋମାର ଆର୍ଶ ଏନେ,
ଆମି ଚାଇନା ବେହେଶ୍ତ, ରବ ବେହେଶ୍ତେର ମାଲିକ ଲୟେ ॥

—————*

ପ୍ରଦ୍ରମିଶ୍ର

ପାହାଡ଼ୀ ମିଶ୍ର—କାର୍ଣ୍ଣ

ଭୁବନ-ଜୟୀ ତୋରା କି ହାୟ ମେହି ମୁସଲମାନ ।
ଖୋଦାର ରାହେ ଆନ୍ତଳ ଯାରା ଛୁନିଆ ନା-ଫର୍ମାନ ॥

ଏଶିଆ ଯୂରୋପ ଆକ୍ରିକାତେ ଯାହାଦେର ତକ୍ବୀର
ହଙ୍କାରିଲ, ଉଡ଼ିଲ ଯାଦେର ବିଜୟ-ନିଶାନ ॥

ଯାଦେର ନାମ୍ବା ତଲୋଯାରେର ଶକ୍ତିତେ ଦେଦିନ
ପାରଶ୍ର ଆର ରୋମ ରାଜସ୍ତ ହଇଲ ଥାନ୍ଥାନ୍ ॥

ଶୁକ୍ଳନୋ ରୁଟ୍ଟି ଖୋର୍ମା ଖେଯେ ଯାଦେର ଥଲିଫା,
ହେଲାଯ ଶାସନ କରିଲ ରେ ଅର୍ଦ୍ଦକ ଜାହାନ ॥

ଯାଦେର ନବୀ କମ୍ଲିଓୟାଲା ଶାହାନ୍ଶାହ ହୟେ
ଆଜକେ ତାରା ବିଲାସ-ଭୋଗେର ଖୁଲେଛେ ଦୋକାନ ॥

ସିଂହ-ଶାବକ ଭୁ'ଲେ ଆଛିସ୍ ଶୃଗାଲେର ଦଲେ,
ଛୁନିଆ ଆବାର ପାଯେ କି ତୋର ହବେ କମ୍ପମାନ ॥

ପ୍ରଧାନି

ଇମନ ଶିଖ—ଏକତାଳୀ

৷ বাজিছে দামামা, বাঁধ রে আমামা
 শির উঁচু করি মুসলমান।
 দাওত এসেছে নয়া জমানার
 ভাঙ্গা কিলায় ওড়ে নিশান ॥

ମୁଖେତେ କଲିମା ହାତେ ତଳୋଯାର,
 ବୁକେ ଇସ୍‌ଲାମୀ ଜୋଶ୍ ଦୁର୍ବାର,
 ହଦ୍ୟେ ଲଇୟା ଏଣ୍‌କ୍ ଆନ୍ଦାର
 ଚଲି ଆଗେ ଚଲି ବାଜେ ବିଧାନ ।
 ଭୟ ନାହିଁ ତୋର ଗଲାଯ ତାବିଜ୍,
 ବାଂଧା ଯେ ରେ ତୋର ପାକ କୋରାନ ॥

ନହିଁ ମୋରା ଜୀବ ଭୋଗ ବିଲାସେର,
ଶାହାଦତ୍ ଛିଲ କାମ୍ୟ ଘୋଦେର ;
ଭିଥାରୀର ସାଜେ ଥଲିଫା ଯାଦେର
ଶାସନ କରିଲ ଆଧା ଜାହାନ—
ତାରା ଆଜ ପଡେ' ସୁମାଯ ବେହୋଶ୍.
ବାହିରେ ବହିଛେ ଝଡ଼ ତୁଫାନ ॥

ପ୍ରଦ୍ରୋଗିତା

ସୁମାଇୟା କାଜା କରେଛି ଫଜର,
ତଥନୋ ଜାଗିନି ସଥନ ଜୋହର,
ହେଲା ଓ ଖେଲାଯ କେଟେହେ ଆସର
 ମଗ୍ରେବେର ଆଜ ଶୁଣି ଆଜାନ ।
ଜମାତ-ଶାମିଲ ହୋ ରେ ଏଶାତେ
 ଏଥନୋ ଜମାତେ ଆହେ ସ୍ଥାନ ॥

ଶୁକନୋ ଝଣ୍ଡାରେ ସମ୍ବଲ କ'ରେ
ଯେ ଇମାନ ଆର ଯେ ପ୍ରାଣେର ଜୋରେ
ଫିରେଛି ଜଗନ୍ନ ମନ୍ତ୍ରନ କ'ରେ
 ଦେ ଶକ୍ତି ଆଜ ଫିରିଯେ ଆନ ।
ଆଲ୍ଲାହୁଆକବର ରବେ ପୁନଃ
 କୀପୁକ ବିଶ୍ୱ ଦୂର ବିମାନ ॥

— * —

ଶ୍ରୀମଦ୍ଭଗବତ

ଭୈରବୀ ମିଶ୍ର—କାନ୍ତି

ଖୋଦାର ହବିବ ହ'ଲେନ ନାଜେଲ
ଖୋଦାର ସର ଏକ କାବାର ପାଶେ ।
ବୁଁକେ ପଡ଼େ ଆର୍ଶ, କୁଣ୍ଡ,
ଚାନ୍ଦ ସ୍ଵରୂପ, ତାଯ ଦେଖୁତେ ଆସେ ॥

ଭେଙେ ପଡ଼େ ମୁରତ-ମନ୍ଦିର,
ଲାଭ-ମାନାତ, ଶଯତାନୀ ତଥାତ,
“ଲା- ଇଲାହା ଇଲାଲାହ”ର
ଉଠିଛେ ତକ୍ବିର ଆକାଶେ ॥

ଖୁଶୀର ଅଉଜ ତୁଫାନ ତୋରା
ଦେଖେ ଯା ଅରଙ୍ଗୁମେ,
କୋହ-ଇ-ତୁରେର ପାଥରେ ଆଜ
ବେହେଶ୍ତି ଫୁଲ ଫୁଟେ ହାସେ ॥

ଶ୍ରୀପ୍ରାଣିଦି

ଯେତିମ୍-ତାରଣ ଯେତିମ୍ ହୟେ
ଏଲ ରେ ଏହି ଛୁନିଆୟ,
ଯେତିମ ମାନୁଷ-ଜାତିର ବ୍ୟଥା
ନୈଲେ ଏମନ ବୁଝିତନା ସେ ॥

ସୂର୍ଯ୍ୟ ଓଠେ, ଓଠେ ରେ ଚାଦ,
ଅନେର ଆଧାର ଧାଇନା ତାଯ,
ହଦ୍-ଗଗନ ଯେ କରୁଳ ରଙ୍ଗଶନ୍
ସେଇ ମୋହାନ୍ତାଦ ଐ ରେ ହାସେ ॥

ଆପନ ପୁଣ୍ୟର ବଦ୍ଲାତେ ଯେ
ମାଗିଲ ମୁକ୍ତି ସବାର,
ଉନ୍ମତି ଉନ୍ମତି କରେ
ଦେଖ ଆଖି ତାର ଜଳେ ଭାସେ ॥

ଶ୍ରୀମଦ୍ଭଗବତ

ବେହାଗ—କାର୍ଫ୍

ମରୁହାବା ସୈୟଦେ ଏକି ମଦନୀ ଆଲ୍-ଆରବୀ ।
ବାଦ୍ଶାରେ ବାଦ୍ଶାହ ନବୀଦେର ରାଜୀ ନବୀ ॥

ଛିଲେ ମିଶେ ଆହାଦେ ଆସିଲେ ଆହମଦ୍ ହୟେ,
ବୀଚାତେ ଷ୍ଟର୍ଟ ଖୋଦାର ଏଲେ ଖୋଦାର ସନଦ୍ ଲମ୍ବେ
ମାନୁଷେ ଉଦ୍ଧାରିଲେ ମାନୁଷେର ଆଘାତ ସଯେ,
ମଲିନ ଦୁନିଆୟ ଆନିଲେ ତୁମି ମେ ବେହେଶ୍ତ୍ରୀ ଛବି ॥

ପାପେର ଜେହାଦ-ରଣେ ଦୀଢ଼ାଇଲେ ତୁମି ଏକା,
ନିଶାନ ଛିଲ ହାତେ “ଲା ଶରୀକ ଆଲ୍ଲାହ୍” ଲେଖା,
‘ଗେଲ ଦୁନିଆ ହ’ତେ ଧୂଯେ ମୁଛେ ପାପେର ରେଥା,
ବହିଲ ଖୁଶିର ତୁଫାନ ଉଦିଲ ପୂଣ୍ୟେର ରବି ॥

—————*

শুর্মাগিচি ~

ভীমপলত্রী—কাফী

মোহাম্মদ মুস্তফা সালে আলা
তুমি বাদশাহুও বাদশাহ কম্পিউয়ালা ॥
পাপে-ভাপে-পূর্ণ অঁধার ছনিয়া
হ'ল পৃণ্য বেহেশ্তী নূরে উজালা ॥
গুণাহ্গার উন্মত লাগি তব
আজো চয়ন নাহি কান্দিছ নিরালা ॥
কিয়ামতে পিয়াসা উন্মত লাগি
ঢাঢ়ায়ে রবে লয়ে তহরার পিয়ালা ॥
জলিবে হাশর দিনে দ্বাদশ রবি,
নফসি নফসি ক'বে সকল নবি,
য়া উন্মতী য়া উন্মতী একেলা তুমি
কান্দিবে খোদার পাক আর্শ চুমি—
পাপী উন্মত ত্রাণ তব জপমালা ॥
করে আউলিয়া আন্ধিয়া তোমারি ধ্যান
তব গুণ গাহিল নিজে আল্লাহত্তালা ॥

—————*

ଶ୍ରୀମଦ୍ଭଗବତ

ଦେଶୀଟୋଡ଼ି ମିଶ୍ର—କାର୍ଫ୍

ତୋମାରି ପ୍ରକାଶ ମହାନ ଏ ନିଖିଲ ହୃଦୟା ଜାହାନ ।
ତୋମାରି ଜ୍ୟୋତିତେ ରାଶନ୍ ନିଶିଦିନ ଜମୀନ ଓ ଆସ୍‌ଥାନ ॥

ନିଭିଲ କୋଟି ତପନ ଚାଦ୍ର ଖୁଁଜିଯା ତୋମାରେ ପ୍ରଭୁ,
କତ ଦାଉଦ ଈସା ମୁସା କରିଲ ତବ ଗୁଣଗାନ ॥

ତୋମାରେ କତ ନାମେ ହାୟ ଡାକିଛେ ବିଶ ଶିଶୁର ପ୍ରାୟ,
କତ ଭାବେ ପୂଜେ ତୋମାଯ ଫେରେଶ୍ ତା ହର ପରୀ ଇନ୍ସାନ ॥

ନିରାକାର ତୁମି ନିରଞ୍ଜନ ବ୍ୟାପିଯା ଆଛ ତ୍ରିଭୁବନ,
ପାତିଯା ମନେର ସିଂହାସନ ଧରିତେ ଚାହେ ତବୁ ପ୍ରାଣ ॥

